

**UCHWAŁA NR 633/LXXIV/23
RADY MIEJSKIEJ ŁOMŻY**

z dnia 12 lipca 2023 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Łomża

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572) oraz art. 8 ust. 1 i art. 11 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28) Rada Miejska Łomży uchwała, co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Miasta Łomża, w granicach określonych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łomża.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Łomży

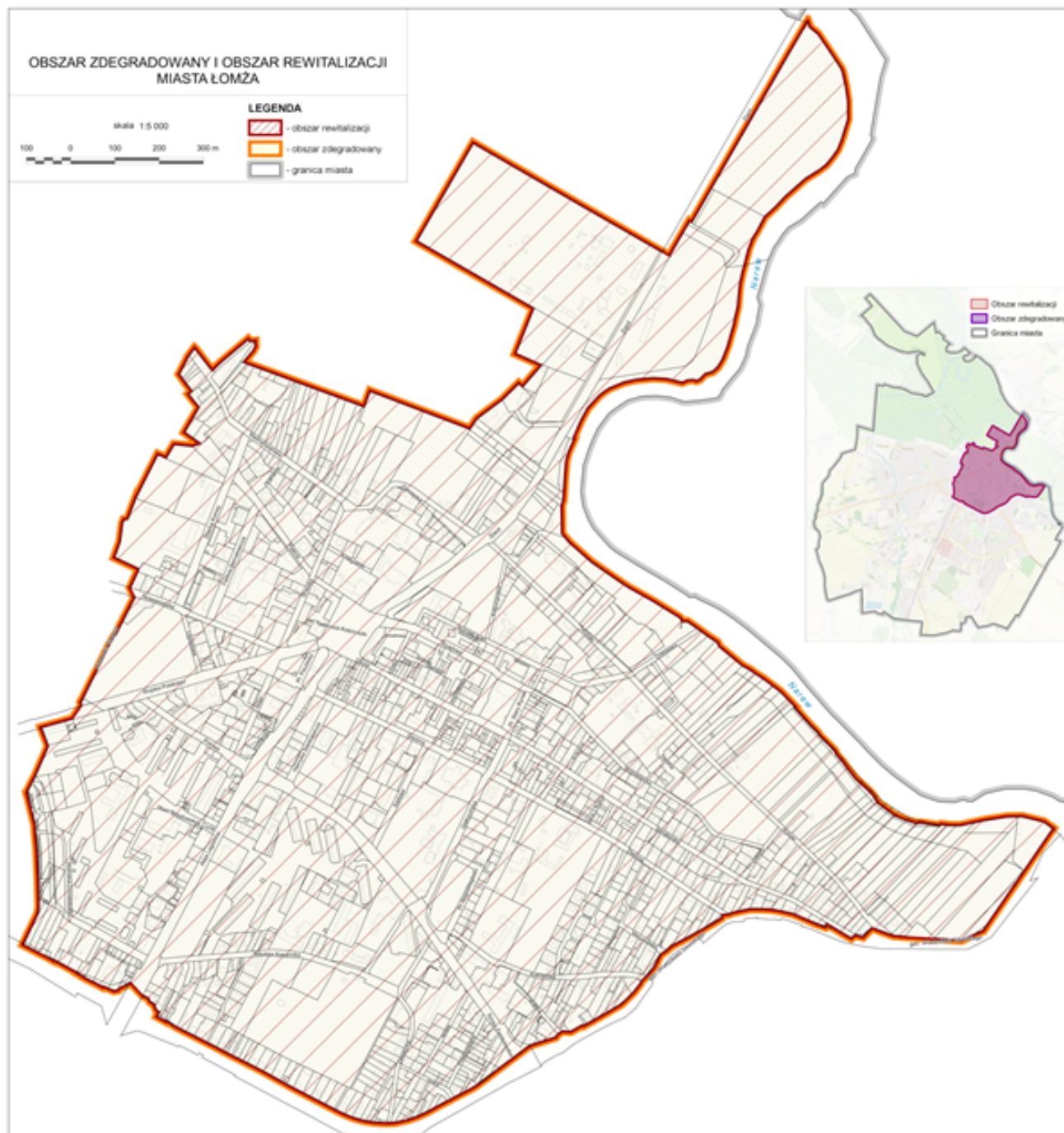
Wiesław Tadeusz Grzymała

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 633/LXXIV/23

Rady Miejskiej Łomży

z dnia 12 lipca 2023 r.

**obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji
Miasta Łomża**

UZASADNIENIE

- 1) W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28), w przypadku, gdy gmina zamierza realizować zadania własne związane z prowadzeniem procesu rewitalizacji, niezbędne jest wyznaczenie w drodze uchwały Rady Miasta obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
- 2) Uchwała stanowi akt prawa miejscowego.
- 3) Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest niezbędne dla opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano dokument pt. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Łomża”, stanowiący załącznik nr 1 do uzasadnienia projektu uchwały Rady Miejskiej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
- 4) W ramach diagnozy – zgodnie z wymogami ustawowymi – prowadzono w oparciu o obiektywne, policzalne mierniki analizę negatywnych zjawisk na terenie miasta. Zjawiska te diagnozowano w podziale na pięć wskazanych w ustawie sfer – społeczną (kluczową) oraz gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.
- 5) Uchwała nie wywołuje skutków finansowych dla realizacji budżetu oraz WPF.

Załącznik nr 1 do Uzasadnienia: Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Łomża

Zasmakuj
w Łomży

Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Łomża

maj 2023 r.

SPIS TREŚCI

1	Wprowadzenie.....	3
2	Delimitacja jednostek analitycznych	4
3	Dane analityczne i wskaźniki delimitacyjne	7
4	Analizy wskaźnikowe	11
5	Obszary miasta z kumulacją zjawisk kryzysowych	12
	Zmiany demograficzne	15
	Ubóstwo.....	16
	Bezrobocie	17
	Osoby ze szczególnymi potrzebami oraz problemy dzieci i młodzieży	18
	Bezradność i zagrożenie wykluczeniem społecznym.....	20
	Poziom przestępczości.....	21
	Kapitał społeczny i uczestnictwo w życiu publicznym.....	22
	Poziom edukacji.....	23
	Podsumowanie analizy zjawisk społecznych	25
6	Delimitacja obszaru zdegradowanego.....	30
	Negatywne zjawiska gospodarcze.....	30
	Negatywne zjawiska środowiskowe	31
	Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	32
	Negatywne zjawiska techniczne.....	33
	Obszar zdegradowany	37
7	Wyznaczenie (delimitacja) obszaru rewitalizacji	39
	Spis rycin	41
	Spis tabel	41

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, obszar rewitalizacji to fragment gminy, który cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, przede wszystkim ze sfery społecznej, ale także: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Ponadto powinien to być obszar, na którym z uwagi na istotne jego znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza realizować przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego.

Niniejszy raport diagnostyczny ma na celu wskazanie rzetelnych podstaw do delimitacji (wyznaczenia granic) **obszaru rewitalizacji w mieście Łomża**. Dla właściwego dokonania delimitacji wymagane jest przeprowadzenie analiz statystycznych, które muszą być wykonane w ujęciu przestrzennym. Poszczególne dane, informacje i wskaźniki muszą być przyporządkowane określone miejscu, tak aby móc zidentyfikować je na obszarze miasta. Wykorzystane do analiz dane muszą być obiektywne i weryfikowalne (art. 4 pkt 3 ustawy o rewitalizacji).

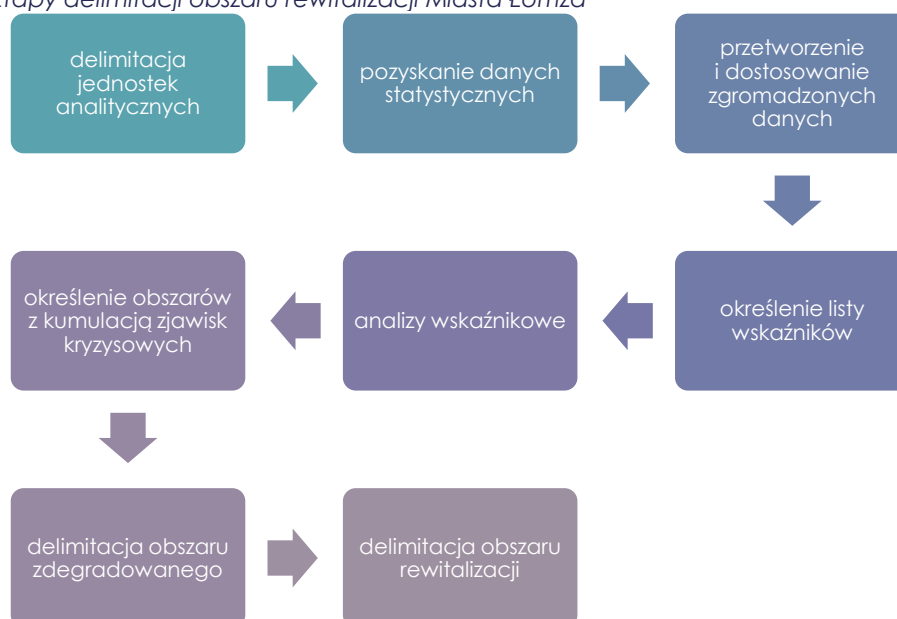
Proces delimitacji obszaru rewitalizacji wymaga wskazania i określenia uprzednio obszarów gminy z kumulacją zjawisk kryzysowych oraz obszaru zdegradowanego.

Obszar z kumulacją zjawisk kryzysowych to część gminy znajdująca się w stanie kryzysowym ze względu na szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych, wskazanych w ustawie o rewitalizacji, w tym przede wszystkim: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w *ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Tereny w granicach obszaru znajdującego się w stanie kryzysowym, na których występują ponadto negatywne zjawiska (jedno lub kilka) ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany**.

Przyjęta w niniejszym raporcie procedura delimitacji składa się z kilku następujących po sobie etapów, zgodnie z poniższym schematem.

Rysunek 1. Etapy delimitacji obszaru rewitalizacji Miasta Łomża

2 DELIMITACJA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

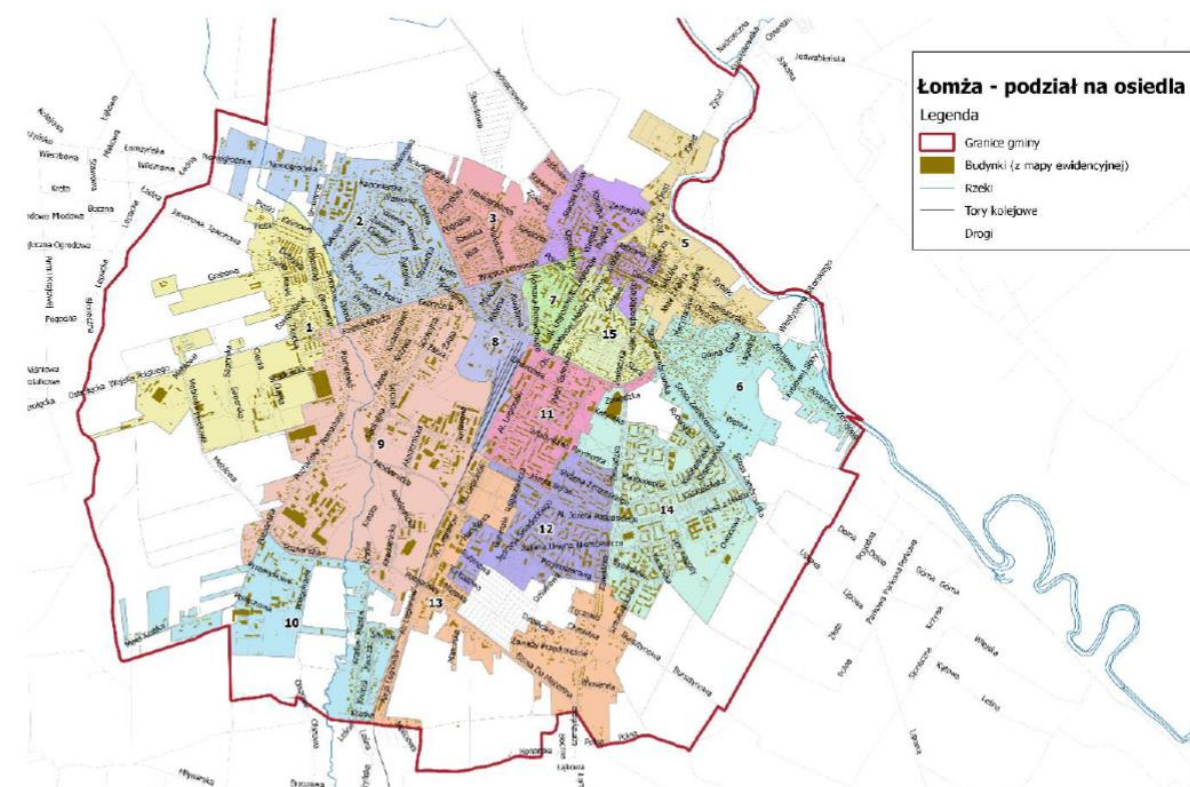
Jednostki analityczne są to obszary dające się wyodrębnić jako pewne spójne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Stanowią one obszary miasta, dla których możliwe jest pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia analiz w określonych ustawowo sferach zagadnień. Podział miasta na jednostki analityczne opierał się na następujących założeniach:

- zachowaniu ciągłości prowadzonych procesów rewitalizacyjnych,
- uwzględnieniu uwarunkowań demograficznych,
- uwzględnieniu struktury funkcjonalno-przestrzennej i procesów urbanizacyjnych,
- uwzględnieniu granic ewidencyjnych.

ZACHOWANIE CIĄGŁOŚCI PROCESÓW REWITALIZACYJNYCH I UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Zachowanie ciągłości procesów rewitalizacyjnych prowadzonych na podstawie *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023* (LPR) jest głównym założeniem decydującym o wyborze metody podziału obszaru miasta na jednostki analityczne. Na potrzeby delimitacji obszaru rewitalizacji w LPR miasto zostało podzielone na 15 jednostek (ryc. 1) stosownie do podziału miasta na osiedla. Z analiz wyłączone tereny niezamieszkałe, w tym m. in. tereny ogródków działkowych.

Rycina 1. Podział miasta na jednostki analityczne w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023

W 2016 r. miasto zamieszkiwały 59 819 osoby. W kontekście liczby ludności zamieszkałej w granicach poszczególnych jednostek, wyróżniły się dwie spośród nich, tj.: jednostki nr 12 i 14, które charakteryzowały się najwyższymi wskaźnikami liczby ludności zamieszkałej – odpowiednio: 12 431 i 15 634 mieszkańców, co stanowiło: 20,78% i 26,13% ogółu mieszkańców miasta. W granicach pozostałych 13 jednostek liczba mieszkańców wahała się w granicach

od 704 do 6 163 (1,17% do 10,30%). Były to dość znaczące różnice w liczbie mieszkańców pomiędzy tymi jednostkami, gdzie średnia arytmetyczna liczby mieszkańców dwóch jednostek największych pod względem ludnościowym była blisko sześciokrotnie większa od średniej dla pozostałych jednostek.

Podział obszaru miasta na jednostki analityczne, dokonany na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na którym będą realizowane przedsięwzięcia w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034, powinien nawiązywać do podziału zastosowanego w LPR przy uwzględnieniu uwarunkowań demograficznych.

Podział miasta na jednostki analityczne powinien uwzględniać uwarunkowania demograficzne w taki sposób, aby wydzielone jednostki były zbliżone do siebie pod względem liczby mieszkańców przy jednoczesnym zachowaniu integralności struktur osiedli mieszkaniowych, co pozwoli na uzyskanie większej „ziarnistości” i porównywalności obszaru analitycznego miasta.

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I PROCESY URBANIZACYJNE

Łomża w granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 3 269 ha. Dominującą formę użytkowania gruntów w mieście stanowią użytki rolne, które obejmują ok. 56% powierzchni miasta, natomiast tereny zabudowane i zurbanizowane, w tym komunikacji, stanowią ok. 39% powierzchni miasta. Powierzchnia terenów zurbanizowanych lub przeznaczonych do zabudowy w mieście powiększa się regularnie poprzez uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanie decyzji o warunkach zabudowy. Zachodzące od 2016 r. procesy urbanizacyjne skutkują zabudowywaniem kolejnych nieruchomości gruntowych i tym samym powiększaniem terenów zabudowanych.

Wydzielane jednostki analityczne powinny uwzględniać morfologię miasta i jego terenów zurbanizowanych w taki sposób, aby unikać podziału wykształconych struktur zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej. Z podziału wyłączone obszary miasta, w których dominują tereny rolne, tj. tereny niezabudowane i niezamieszkałe. Na mapach obrazujących wyniki analiz, tereny te zostały oznaczone szarym szrafem (zakreskowane).

GRANICE EWIDENCYJNE

Przepisy ustawy o rewitalizacji umożliwiają zastosowanie specjalnych narzędzi wspierających proces rewitalizacji, np. Specjalną Strefę Rewitalizacji, które muszą być przypisane ściśle do określonych działek ewidencyjnych. To wskazuje, że podział miasta na jednostki analityczne powinien uwzględniać granice ewidencyjne nieruchomości i unikać sytuacji, w których granice jednostek analitycznych dzielą działki ewidencyjne, co mogłoby w konsekwencji rodzić problemy interpretacyjne i realizacyjne.

DELIMITACJA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

Mając na względzie omówione powyżej założenia i wynikające z nich rekomendacje, obszar miasta został podzielony na 19 jednostek analitycznych.

Punktem wyjścia był podział miasta na jednostki analityczne zastosowany w analizach na potrzeby sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023, przy czym dwie z wyznaczonych ówczesznie jednostek – nr 12 i 14 podzielono na (łącznie) sześć mniejszych. Uzyskano w ten sposób jednostki, których liczba mieszkańców waha się w granicach od 3 517 do 5 954 osób, co powoduje, że są to wielkości porównywalne do liczby mieszkańców pozostałych 13 jednostek (ryc. 2, tab. 1). W granice jednostek włączono obszary działek ewidencyjnych, które – w stosunku do sytuacji z 2016 r. – zostały zabudowane lub są w trakcie realizacji zabudowy.

Rycina 2. Podział obszaru miasta na jednostki analityczne

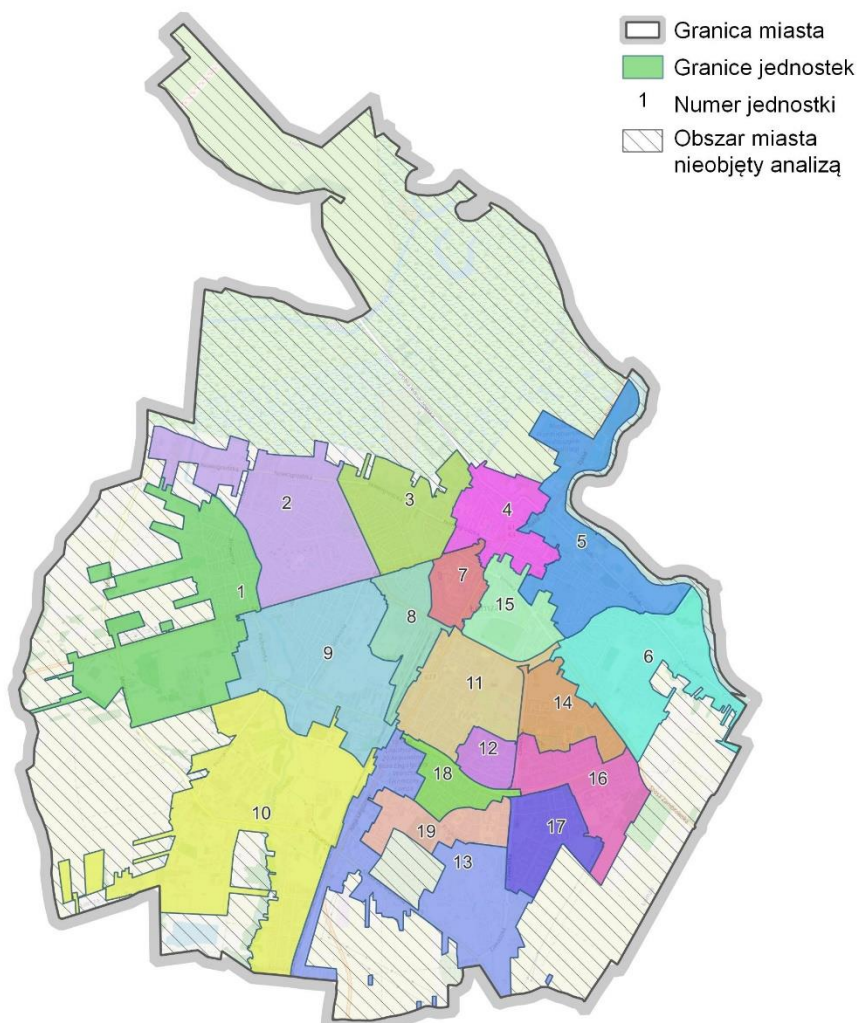

Tabela 1. Jednostki analityczne - zestawienie

Oznaczenie jednostki	Powierzchnia [km ²]	Udział w powierzchni ogólnej jednostek [%]	Udział w powierzchni ogólnej miasta [%]	Liczba ludności (stan na 13.12.2022 r.)	Udział w ogólnej liczbie ludności miasta [%]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
1	1,78	10,38	5,46	2 659	4,68	1 490
2	1,46	8,50	4,47	3 215	5,66	2 199
3	0,77	4,45	2,34	2 005	3,53	2 618
4	0,58	3,39	1,78	3 639	6,41	6 243
5	1,07	6,19	3,26	2 235	3,94	2 099
6	1,24	7,22	3,80	914	1,61	736
7	0,27	1,60	0,84	2 393	4,22	8 714
8	0,48	2,80	1,48	673	1,19	1 395
9	1,48	8,62	4,53	1 851	3,26	1 249
10	2,68	15,56	8,19	1 218	2,15	455
11	0,86	5,00	2,63	5 900	10,40	6 866
12	0,21	1,22	0,64	3 839	6,76	18 229
13	1,47	8,53	4,49	989	1,74	674
14	0,47	2,71	1,42	5 311	9,36	11 414
15	0,47	2,74	1,44	2 188	3,85	4 635
16	0,68	3,96	2,08	4 002	7,05	5 879
17	0,51	2,98	1,57	6 379	11,24	12 447

Oznaczenie jednostki	Powierzchnia [km ²]	Udział w powierzchni ogólnej jednostek [%]	Udział w powierzchni ogólnej miasta [%]	Liczba ludności (stan na 13.12.2022 r.)	Udział w ogólnej liczbie ludności miasta [%]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
18	0,29	1,67	0,88	4 217	7,43	14 709
19	0,43	2,49	1,31	3 131	5,52	7 303
Razem	17,20		52,61	56 758		
Miasto	32,69			56 758		

3 DANE ANALITYCZNE I WSKAŹNIKI DELIMITACYJNE

Na potrzeby wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zgromadzony został zestaw danych analitycznych (tab. 2) i na tej podstawie przygotowano ostateczną listę wskaźników badawczych (tab. 3), które opracowano w oparciu o przepisy art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Stosownie do przepisów ustawy, w procesie delimitacji należy przeanalizować zjawiska w sferach:

- społecznej, w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, poziom edukacji lub kapitału społecznego, poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,
- gospodarczej, w szczególności: stopień przedsiębiorczości, kondycję lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowej, w szczególności: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnej, w szczególności: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej stan techniczny, dostęp do podstawowych usług lub ich jakość, rozwiązania urbanistyczne w kontekście funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poziom obsługi komunikacyjnej, dostępność lub jakość terenów publicznych,
- technicznej, w szczególności: stan techniczny obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, rozwiązania techniczne umożliwiające efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Dane zostały zebrane i przeanalizowane w sposób pozwalający na spełnienie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, który mówi, że organ wykonawczy gminy, przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji prowadzi „analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. Ze względu na ochronę danych osobowych, dane zostały przekazane w formie zanonimizowanej. Część pozyskanych danych była przekazywana przez instytucje i komórki organizacyjne Urzędu Miasta w formie niewymagającej obróbki, a część ze względu na formę źródłowych baz danych wymagała obróbki i dostosowania do formy umożliwiającej ich wykorzystanie w analizach. Takiego dostosowania wymagały dane w zakresie:

- frekwencji wyborczej – dane te obszarowo nie pokrywają się z granicami jednostek analitycznych, z tego względu dane cząstkowe dla jednostek analitycznych wyliczono ze średniej ważonej, gdzie wagą była liczba upoważnionych do głosowania,
- granice obwodów głosowania – dane nie były dostępne w formie wektorowej, co wymagało opracowania zasięgu przestrzennego granic obwodów,
- podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) – dane pozyskane z CEIDG wymagały integracji z bazą danych adresowych,

- podmiotów gospodarczych wykreślonych z CEIDG – dane pozyskane z CEIDG wymagały integracji z bazą danych adresowych,
- podmiotów gospodarczych składających CIT-8 – dane pozyskane z CEIDG wymagały integracji z bazą danych adresowych,
- dostępności przedszkoli, szkół podstawowych i placówek podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) – dane opracowano przy wykorzystaniu wtyczki programu QGIS Location Lab i wykorzystaniu interfejsu programowania aplikacji (API) firmy HERE,
- substancji niebezpiecznych zawierających azbest – dane pozyskane z GeoBazy wymagały integracji z bazą danych adresowych,
- liczby mieszkańców narażonych na hałas – dane wymagały analizy przestrzennej danych pochodzących z map hałasowych i integracji z bazą danych adresowych,
- budynków (ogółem, jedno-, wielorodzinnych) wyposażonych w źródła ciepła (kocioł, piec, trzon kuchenny, kominek) na paliwo stałe – dane pozyskane z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) wymagały integracji z bazą danych adresowych,
- terenów przestrzeni publicznych (place, place zabaw, parki, przestrzenie ogólnie dostępne) – dane przekazane przez UM w Łomży wymagały analizy geoprzestrzennej.

Tabela 2. Zestawienie danych analitycznych

Lp.	Zakres danych	Źródło danych
1.	Liczba mieszkańców ogółem wg stanu na 31.12.2016 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
2.	Liczba mieszkańców ogółem wg stanu na 31.12.2022 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
3.	Liczba mieszkańców w wieku poniżej 6 lat wg stanu na 31.12.2016 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
4.	Liczba mieszkańców poniżej 6 lat wg stanu na 31.12.2022 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
5.	Liczba mieszkańców poniżej 18 lat wg stanu na 31.12.2016 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
6.	Liczba mieszkańców poniżej 18 lat wg stanu na 31.12.2022 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
7.	Liczba mieszkańców poniżej 65 - mężczyźni i 60 - kobiety wg stanu na 31.12.2016 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
8.	Liczba mieszkańców poniżej 65 - mężczyźni i 60 - kobiety wg stanu na 31.12.2022 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
9.	Liczba mieszkańców w wieku 65 lat i więcej - mężczyźni i 60 lat i więcej - kobiety wg stanu na 31.12.2016 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
10.	Liczba mieszkańców w wieku 65 lat i więcej - mężczyźni i 60 lat i więcej - kobiety wg stanu na 31.12.2022 r.	Ewidencja ludności, UM w Łomży
11.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa wg stanu na 31.12.2022 r.	MOPS
12.	Liczba mieszkań komunalnych wg stanu na 31.12.2022 r.	UM w Łomży
13.	Liczba mieszkań komunalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy wg stanu na 31.12.2022 r.	UM w Łomży
14.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na 31.12.2022 r.	PUP w Łomży
15.	Liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej wg stanu na 31.12.2022 r.	PUP w Łomży
16.	Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności wg stanu na 31.12.2022 r.	MOPS
17.	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności wg stanu na 31.12.2022 r.	MOPS

Lp.	Zakres danych	Źródło danych
18.	Liczba dzieci z opiniami i orzeczeniami w przedszkolu wg stanu na 09.2022 r.	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
19.	Liczba dzieci w przedszkolu ogółem wg stanu na 09.2022 r.	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
20.	Liczba dzieci z wadami postawy w przedszkolu wg stanu na 09.2022 r.	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
21.	Liczba uczniów z opiniami i orzeczeniami w publicznej szkole podstawowej wg stanu na 09.2022 r.	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
22.	Liczba uczniów w publicznej szkole podstawowej ogółem wg stanu na 09.2022 r.	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
23.	Liczba uczniów z wadami postawy w publicznej szkole podstawowej wg stanu na 09.2022 r.	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
24.	Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	MOPS w Łomży
25.	Liczba procedur niebieskich kart wg stanu na 31.12.2022 r.	MOPS w Łomży
26.	Liczba NGO uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy w 2022 r.	UM w Łomży
27.	Liczba osób zgłaszających wnioski do Budżetu Obywatelskiego w 2022 r., które przeszły ocenę formalną	UM w Łomży
28.	Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 r.	PKW
29.	Granice obwodów głosowania	PKW
30.	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca prowadzenia działalności wg stanu na 31.12.2022 r.	CEIDG, UM w Łomży
31.	Liczba podmiotów składających CIT-8 wg stanu na 31.12.2022 r.	Urząd Skarbowy w Łomży
32.	Liczba podmiotów wykreślonych w latach 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022 z CEIDG	CEIDG, UM w Łomży
33.	Ilość azbestu [kg]	GeoAzbest, UM w Łomży
34.	Liczba mieszkańców narażonych na hałas wg stanu na 31.12.2022 r.	Mapy hałasowe, Ewidencja ludności, UM w Łomży
35.	Liczba budynków (ogółem, jedno-, wielorodzinnych) wyposażonych w źródła ciepła (kocioł, piec, trzon kuchenny, kominek) na paliwo stałe według deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i spalania paliw	Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, UM w Łomży
36.	Powierzchnia terenów przestrzeni publicznych - place, place zabaw, parki, przestrzenie ogólnie dostępne itp. [m2]	UM w Łomży
37.	Powierzchnia jednostki [km2]	PRG
38.	Lokalizacja przedszkoli publicznych (adres)	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży

Lp.	Zakres danych	Źródło danych
39.	Lokalizacja szkół podstawowych publicznych (adres)	Raport o stanie realizacji zadań oświatowych, UM w Łomży
40.	Lokalizacja POZ (adres)	NFZ, UM w Łomży
41.	Liczba mieszkań komunalnych bez centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej (c.o. i c.w.u.) wg stanu na 31.12.2022 r.	UM w Łomży
42.	Liczba mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub WC wg stanu na 31.12.2022 r.	UM w Łomży
43.	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych lub częściowo niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Raporty o stanie dostępności, UM w Łomży

W oparciu o zgromadzone dane i omówione powyżej wnioski i wytyczne została opracowana lista wskaźników ilustrujących wartości występowania zjawisk kryzysowych, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Lista wskaźników

Lp.	Wskaźnik	Destymulanta
Sfera społeczna		
1.	Zmiana liczby ludności w latach 2016-2022	nie
2.	Współczynnik obciążenia demograficznego	nie
3.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / 1000 mieszkańców	tak
4.	Udział mieszkań komunalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy w ogólnej liczbie lokali komunalnych w 2022 [%]	tak
5.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych / 1000 mieszkańców	tak
6.	Liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej / 1000 mieszkańców	tak
7.	Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności / 1000 mieszkańców	tak
8.	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności / 1000 mieszkańców	tak
9.	Udział liczby dzieci z opiniami i orzeczeniami w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu publicznym	tak
10.	Udział liczby dzieci z wadami postawy w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu publicznym	tak
11.	Udział liczby uczniów z opiniami i orzeczeniami w ogólnej liczbie uczniów w publicznej szkole podstawowej	tak
12.	Udział liczby uczniów z wadami postawy w ogólnej liczbie uczniów w publicznej szkole podstawowej	tak
13.	Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego / 1000 mieszkańców	tak
14.	Liczba procedur niebieskich kart / 1000 mieszkańców	tak
15.	Liczba NGO uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy / 1000 mieszkańców	nie
16.	Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 r. (I tura)	nie

Lp.	Wskaźnik	Destymulanta
17.	Liczba osób zgłaszających wnioski do Budżetu Obywatelskiego w 2022 r., które przeszły ocenę formalną / 1000 mieszkańców	nie
18.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego	nie
19.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki	nie
20.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego	nie
Sfera gospodarcza		
21.	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca siedziby działalności / 1000 mieszkańców	nie
22.	Liczba podmiotów składających CIT-8 / 1000 mieszkańców	nie
23.	Stosunek podmiotów gospodarczych wykreślonych z CEIDG w latach 2016-2022 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%]	tak
Sfera środowiskowa		
24.	Ilość odpadów niebezpiecznych zawierających azbest / 1 km ²	tak
25.	Liczba osób narażonych na hałas / 1000 mieszkańców	tak
26.	Liczba źródeł ciepła (kocioł, piec, trzon kuchenny, kominek) na paliwo stałe / 1 km ²	tak
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
27.	Powierzchnia terenów przestrzeni publicznych / 1000 mieszkańców	nie
28.	Stosunek terenów poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola i/lub szkoły podstawowej do pow. jednostki [%] (dostępność przedszkoli, szkół podstawowych)	tak
29.	Stosunek terenów poza izochroną 15 min dojazdu do POZ do pow. jednostki [%] (dostępność POZ)	tak
Sfera techniczna		
30.	Stosunek liczby mieszkań komunalnych bez centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej (c.o. i c.w.u.) do liczby mieszkań komunalnych [%]	tak
31.	Stosunek liczby mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub WC do liczby mieszkań komunalnych [%]	tak
32.	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami / 1 km ²	tak

4 ANALIZY WSKAŹNIKOWE

Do oceny rozkładu empirycznego badanego zjawiska wykorzystano szereg różnych charakterystyk liczbowych, które mają charakter liczb bezwzględnych lub liczb względnych. Mierniki o wartościach bezwzględnych stosowano w celu ilościowego wyrażenia wskaźników statystycznych, która bezpośrednio charakteryzuje wielkość zjawisk. Natomiast mierniki o wartościach względnych stosowano w celu charakterystyki stopnia rozpowszechnienia lub rozwoju danego zjawiska.

Analizy wskaźnikowe zmierzające do wyznaczenia obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji przeprowadzono z wykorzystaniem wskaźników syntetycznych (złożonych) dla poszczególnych zjawisk i sfer, które umożliwiają łączne przedstawienie skali problemów w odniesieniu do średnich wartości dla całej gminy. Wskaźnik syntetyczny dla danej dziedziny sfery społecznej lub sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

liczone jako sumę ważoną (wzór 1) analizowanych zjawisk, składających się na sytuację w poszczególnych dziedzinach i sferach.

$$WS_{ij} = \sum_{i=1}^n z_{ij} \times W_{ij}$$

(wzór 1)

gdzie:

WS_{ij} - wartość wskaźnika syntetycznego j dla jednostki i

W_{ij} - wartość zestandaryzowana wskaźnika j dla jednostki i

z_{ij} - współczynnik wagi wskaźnika j dla jednostki i

n - liczba wskaźników

Suma ważona to suma wartości wskaźników cząstkowych, która przedstawia skalę natężenia zjawisk w ramach poszczególnych dziedzin lub sfer. Wartość współczynnika wagi analizowanych zjawisk określano uwzględniając istotność zjawiska badanej dziedziny lub sfery przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań oraz liczebność wskaźników cząstkowych w ramach dziedziny sfery społecznej i sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, tak aby wartość wag w ich ramach sumowała się do jedności.

W celu właściwego porównywania i sumowania wartości wskaźników poszczególnych zjawisk, obliczone ich wartości zestandaryzowano według wzoru 2. Wartość standaryzowana wskaźnika wynosząca „0” oznacza średnią dla gminy. W sytuacji, gdy w przypadku danego zjawiska mamy do czynienia z destymulantą (czyli najprościej ujmując w sytuacji, kiedy wyższa wartość wskaźnika oznacza gorszą sytuację) wykonywane było mnożenie wartości wskaźnika przez „-1”, co oznacza, że standaryzowane zjawiska są negatywne.

$$W_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}; \quad W_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} \times (-1)$$

(wzór 2)

gdzie:

W_{ij} - wartość zestandaryzowana wskaźnika j dla jednostki i

x_{ij} - wartość wskaźnika j dla jednostki i

$\bar{x}_j$ - średnia arytmetyczna wskaźnika j

s_j - odchylenie standardowe wskaźnika j

-1 - współczynnik korygujący w przypadku destymulanty

Rozkład przestrzenny analizowanych zjawisk przedstawiono na rycinach przy wykorzystaniu metody Jenksa. Jest to metoda optymalizacyjna doboru przedziałów klasowych stosowanych w celu uzyskania jak największej jednolitości wewnętrznej klas przy jednoczesnym zwiększeniu różnicowania pomiędzy nimi.

5 OBSZARY MIASTA Z KUMULACJĄ ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Stosownie do przepisów ustawy o rewitalizacji, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym, to taki, w którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a w szczególności:

- bezrobocia,
- ubóstwa,
- przestępczości,
- wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240),
- niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Wartości względne poszczególnych wskaźników dla wyznaczonych jednostek przedstawia tabela 4. Wskaźniki te wyrażane są w różnych jednostkach, dlatego też, w kolejnym etapie dokonano standaryzacji wskaźników z wykorzystaniem wzoru 2 (rozdz. 4), co pozwoliło na ujednoczenie porównywalności cech. Następnie dokonano sumowania cech w ramach poszczególnych dziedzin z wykorzystaniem wzoru 1 (rozdz. 4). Zestandaryzowane wartości wskaźników i ich sumy ważone oraz ich rozkład przestrzenny omówione zostały w dalszej części raportu.

Tabela 4. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfery społecznej

Oznaczenie jednostki	Zmiana liczby ludności w latach 2016-2022 [%]	Współczynnik obciążenia demograficznego	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / 1000 mieszk.	Udział mieszkań komunalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy w ogólnej liczbie lokali komunalnych w 2022 [%]	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych / 1000 mieszk.	Liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej / 1000 mieszk.	Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności / 1000 mieszk.	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności / 1000 mieszk.	Udział liczby dzieci z opiniami i orzeczeniami w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu publicznym	Udział liczby dzieci z wadami postawy w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu publicznym	Udział liczby uczniów z opiniami i orzeczeniami w ogólnej liczbie uczniów w publ. szkole podst.	Udział liczby uczniów z wadami postawy w ogólnej liczbie uczniów w publ. szkole podst.	Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego / 1000 mieszk.	Liczba procedur niebieskich kart / 1000 mieszk.	Liczba NGO uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy / 1000 mieszk.	Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 r. (I tura)	Liczba osób zgłaszających wnioski do Budżetu Obywatelskiego w 2022 r., które przeszły ocenę formalną / 1000 mieszk.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z jęz. polskiego	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z jęz. angielskiego
1	-0,60	0,69	10,53	33,33	11,66	0,75	8,27	7,90	0,51	0,00	-	-	7,52	0,75	0,75	66,34	0,75	63,55	65,96	73,05
2	-3,40	0,71	12,75	-	13,37	4,35	6,84	14,00	-	-	27,93	40,20	4,04	1,24	0,31	64,21	0,62	57,86	53,66	67,95
3	-6,40	0,82	21,95	-	14,96	2,49	9,48	13,97	1,74	0,00	-	-	5,99	2,00	1,00	65,37	1,00	40,73	38,7	42,17
4	-9,32	0,75	28,85	13,79	45,34	10,17	14,56	16,49	-	-	30,42	41,87	3,85	3,85	2,20	58,24	1,37	54,56	50,34	60,39
5	-8,21	0,77	38,48	28,00	40,72	7,16	13,87	18,79	-	-	-	-	8,50	3,13	3,58	59,23	0,89	54,56	50,34	60,39
6	8,42	0,53	17,51	-	62,36	17,51	3,28	12,04	-	-	24,60	4,92	1,09	1,09	1,09	64,21	2,19	58,43	60,69	74,27
7	-12,86	0,75	33,01	11,67	23,82	5,43	15,04	28,00	0,00	38,38	-	-	2,93	4,60	0,84	58,69	1,25	54,56	50,34	60,39
8	-6,01	0,85	10,40	0,00	13,37	1,49	8,92	8,92	-	-	-	-	7,43	2,97	2,97	57,69	1,49	58,18	54,21	67,18
9	-5,13	0,62	21,61	42,11	59,43	9,72	6,48	11,89	-	-	-	-	1,62	3,24	0,54	64,48	1,08	64,69	63,66	73,69
10	-3,26	0,65	21,35	-	21,35	2,46	6,57	12,32	-	-	-	-	7,39	1,64	0,82	63,95	0,82	65,53	64,1	73,32
11	-2,54	0,97	4,41	33,33	21,53	4,07	3,90	10,00	19,57	7,12	20,80	26,72	1,69	1,69	1,19	62,81	0,68	62,67	62,71	73,88
12	-9,63	1,00	13,28	-	20,06	3,91	7,03	12,24	3,81	0,00	-	-	2,08	3,65	0,00	63,01	0,26	63,08	61,59	74,03
13	35,48	0,74	3,03	0,00	13,14	3,03	3,03	3,03	-	-	-	-	1,01	2,02	0,00	64,03	2,02	65,53	64,03	73,32
14	-5,58	0,84	3,58	-	19,58	4,14	3,95	6,59	4,49	0,00	29,05	24,27	1,32	1,51	0,38	66,26	0,00	57,99	60,02	76,12
15	-6,97	0,90	23,77	0,00	74,95	16,45	9,60	13,25	-	-	-	-	7,77	5,03	3,66	60,13	0,91	57,03	53,77	66,88
16	-6,63	0,79	5,25	-	18,24	2,50	4,00	6,00	-	-	-	-	0,50	3,25	0,25	65,31	0,25	62,74	60,74	74,88
17	7,14	0,61	9,09	-	24,46	3,92	2,51	7,21	-	-	-	-	3,29	3,76	0,78	65,38	0,00	62,74	60,74	74,88
18	-9,74	0,88	18,26	10,42	23,24	4,74	8,54	14,47	-	-	-	-	1,90	2,37	0,24	64,39	0,95	65,36	62,01	73,29
19	-10,98	0,71	0,32	-	26,19	5,43	0,96	1,28	4,08	0,00	19,16	11,08	0,32	0,32	1,28	64,26	0,00	66,81	62,69	72,62

ZMIANY DEMOGRAFICZNE

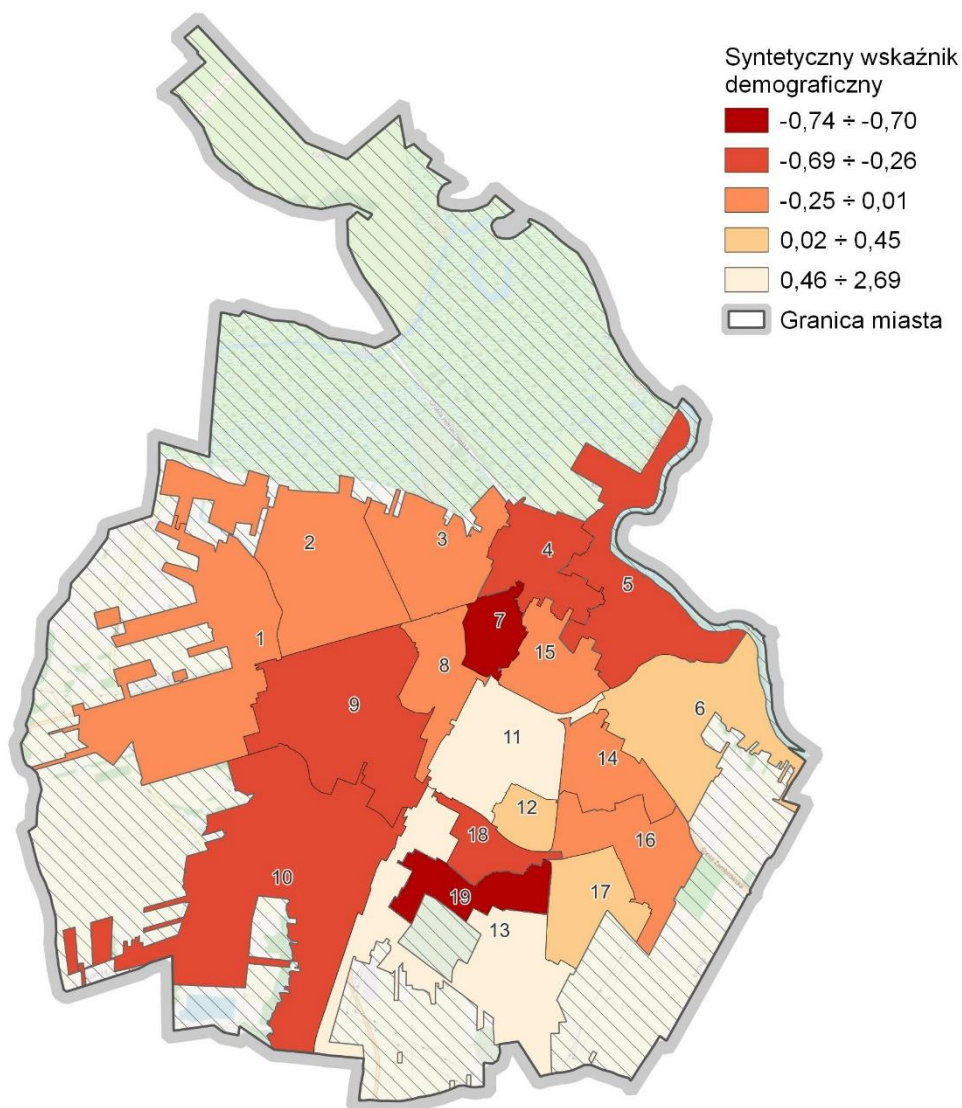
Zmiany demograficzne zachodzące w mieście przeanalizowano na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych:

- zmiany liczby ludności w latach 2016-2022 (określającego zmiany liczby ludności w stosunku do roku 2016, tj. roku, który był analizowany jako ostatni przy opracowywaniu LPR);
- współczynnika obciążenia demograficznego (tj. stosunku liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym).

Na rycinie 3. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika demograficznego dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że zjawisko przybywania/ubywania mieszkańców jest istotniejszym zjawiskiem niż wskaźnik obciążenia demograficznego, stąd przy sumowaniu wskaźników cząstkowych, wskaźnikowi charakteryzującemu skalę przyrostu liczby mieszkańców przyznano wagę 0,75, zaś wskaźnikowi obciążenia demograficznego – wagę 0,25

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika demograficznego (tab. 5), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 13 jednostkach: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 18 i 19. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 7 (-0,74) i 19 (-0,70). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość wskaźnika kształtowała się w granicach od -0,49 (jednostka nr 4) do -0,001 (jednostka nr 15).

Rycina 3. Zestandaryzowany wskaźnik demograficzny

UBÓSTWO

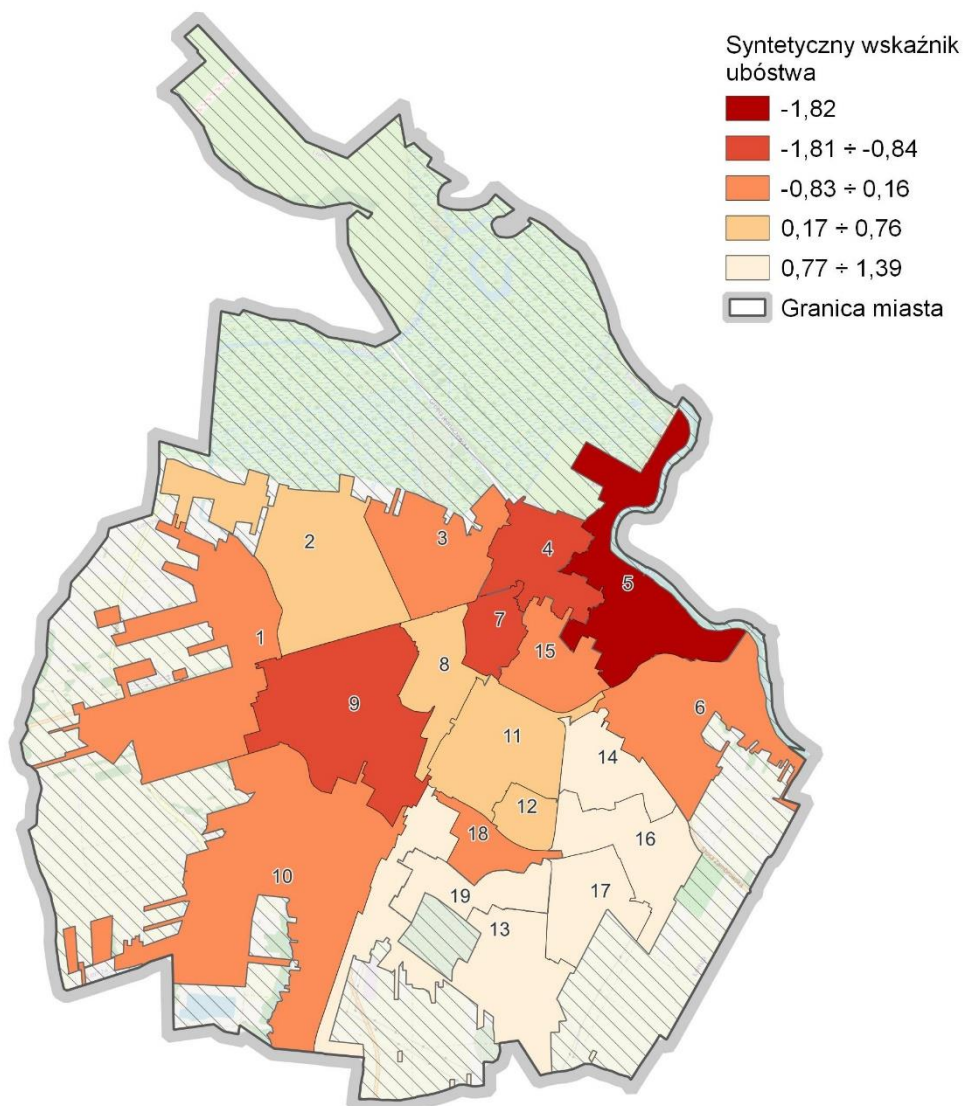
Zjawisko ubóstwa analizowano na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych:

- liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców;
- stosunku liczby mieszkań komunalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy do ogólnej liczby lokali komunalnych.

Na rycinie 4. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika ubóstwa dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. Ze względu na to, że nie w każdej z jednostek występują lokale komunalne, w analizie przyjęto, że zjawisko liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa jest bardziej istotnym zjawiskiem niż zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych, stąd przy sumowaniu wskaźników cząstkowych ubóstwa, wskaźnikowi charakteryzującemu skalę pomocy społecznej z powodu ubóstwa przyznano wagę 0,75, zaś wskaźnikowi zaległości czynszowych – wagę 0,25.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika ubóstwa (tab. 5), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 8 jednostkach: 3, 4, 5, 7, 9, 10, 15 i 18. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 5 (-1,82). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,15 \div -0,07$, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek: 7 (-1,15), 4 (-0,89) i 9 (-0,84).

Rycina 4. Zestandaryzowany wskaźnik ubóstwa

BEZROBOCIE

Zjawisko bezrobocia analizowano na podstawie dwóch wskaźników:

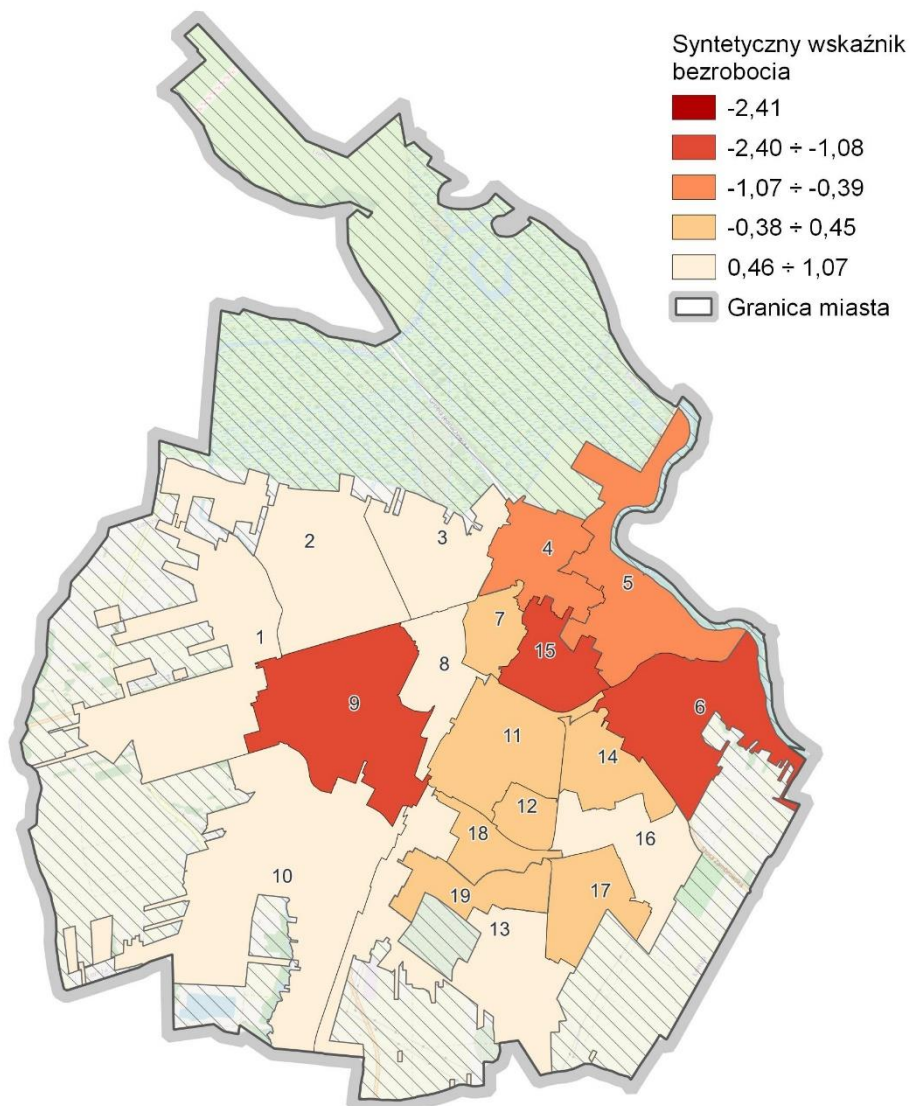
- liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców;
- liczby długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej na 1000 mieszkańców.

Na rycinie 5. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika bezrobocia dla jednostek analitycznych obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że bezrobocie długotrwale jest bardziej niekorzystnym

zjawiskiem niż bezrobocie ogólne, stąd przy sumowaniu wskaźników cząstkowych bezrobocia, wskaźnikowi charakteryzującemu bezrobocie długotrwałe przyznano wagę 0,75, zaś wskaźnikowi charakteryzującemu bezrobocie ogółem – wagę 0,25.

Ujemne wartości wskaźnika bezrobocia (tab. 5), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 5 jednostkach: 4, 5, 6, 9 i 15. Przy czym najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 6 (-2,41) i 15 (-2,41). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach -1,08 (9) ÷ -0,39 (5). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w jednostkach: 9 (-1,08) i 5 (-0,96).

Rycina 5. Zestandaryzowany wskaźnik bezrobocia

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI ORAZ PROBLEMY DZIECI I MŁODZIEŻY

W analizie zjawiska wykorzystano sześć wskaźników cząstkowych, tj.:

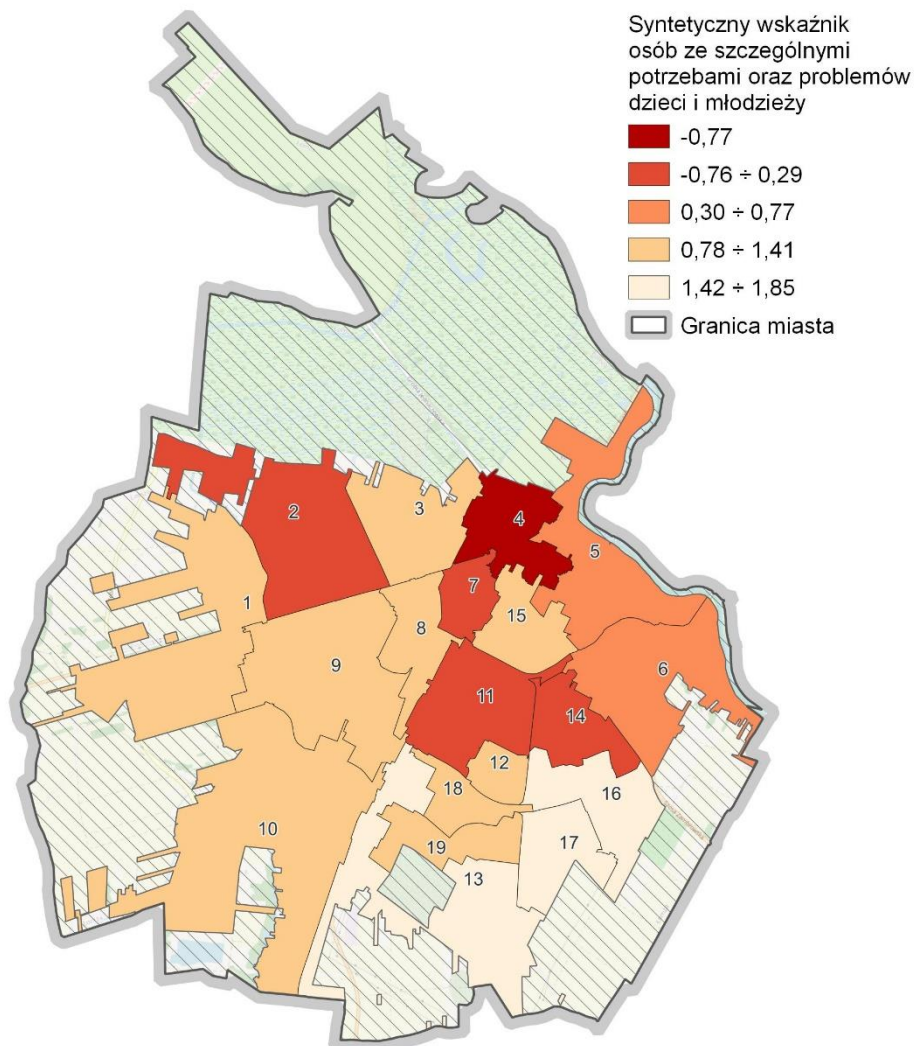
- liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców;
- liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności na 1000 mieszkańców;

- udział liczby dzieci z opiniami i orzeczeniami w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu publicznym;
- udział liczby dzieci z wadami postawy w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu publicznym;
- udział liczby uczniów z opiniami i orzeczeniami w ogólnej liczbie uczniów w publicznej szkole podstawowej;
- udział liczby uczniów z wadami postawy w ogólnej liczbie uczniów w publicznej szkole podstawowej.

Zjawiska te uznano, w skali miasta, za najpełniej określającą cechę, o której mowa w ustawie o rewitalizacji, tj. wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Na rycinie 6. przedstawiono przestrzenny rozkład ogólnego wskaźnika wykluczenia społecznego ze względu na niepełnosprawność, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności jest najbardziej istotnym zjawiskiem w tej grupie i tym samym przy sumowaniu wskaźników cząstkowych, przyznano mu wagę 0,25, zaś pozostałym wskaźnikom – wagi po 0,15.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika (tab. 5), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 2 jednostkach, tj. w jednostce nr 2 (-0,11) i jednostce nr 4 (-0,77).

Rycina 6. Zestandaryzowany wskaźnik liczby osób ze szczególnymi potrzebami oraz problemów dzieci i młodzieży

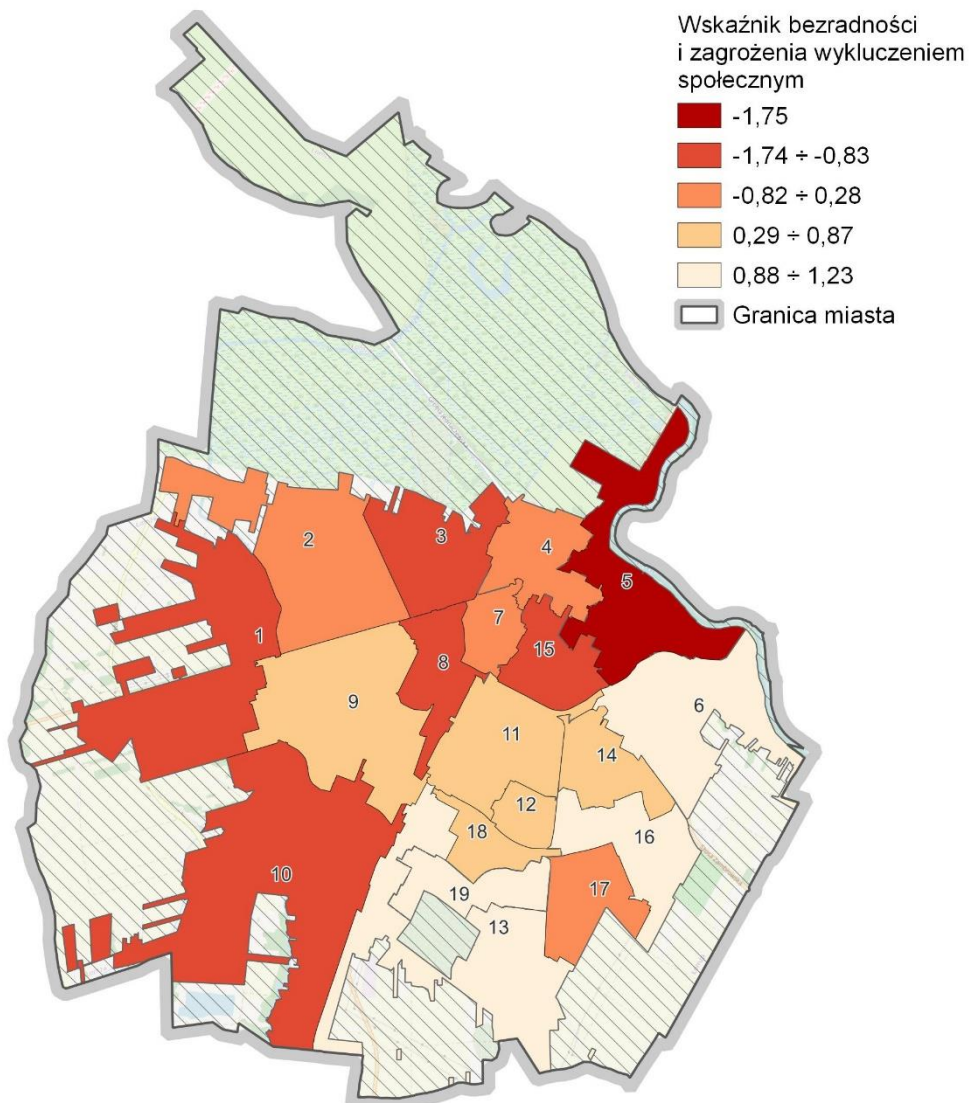

BEZRADNOŚĆ I ZAGROŻENIE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Analizę poziomu bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym przeprowadzono na podstawie wskaźnika liczby przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców. Rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do swoich dzieci potrzebują pomocy w radzeniu sobie z zaburzeniami zachowania dzieci, pokonywaniu problemów szkolnych, czy rozwijaniu ich umiejętności lub zainteresowań, co ma kluczowe znaczenie dla budowania właściwych relacji społecznych, a tym samym dla jakości kapitału społecznego. Na rycinie 7. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym dla jednostek analitycznych.

Ujemne wartości wskaźnika bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym (tab. 5), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 8 jednostkach, tj.: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10 i 15. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 5 (-1,75). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,48 \div -0,05$, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek nr: 15 (-1,48), 1 (-1,39), 8 (-1,36) i 10 (-1,34).

Rycina 7. Zestandaryzowany wskaźnik bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym

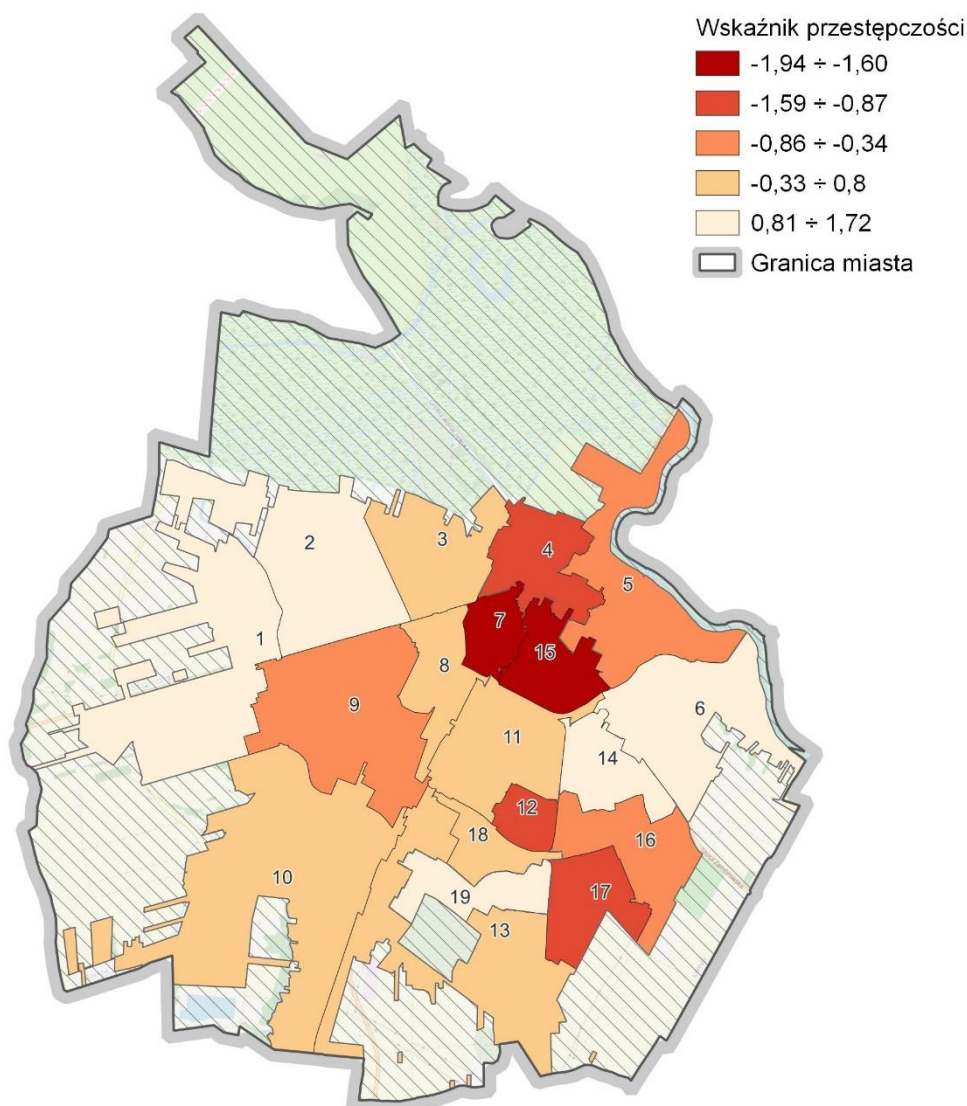
POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI

Ze względu na trudności związane z pozyskaniem danych gromadzonych w bazach policji, zjawisko przestępczości analizowano na podstawie wskaźnika liczby procedur niebieskich kart na 1000 mieszkańców. Na rycinie 8. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika poziomu przestępczości dla jednostek analitycznych.

Niekorzystne, ujemne wartości ogólnego wskaźnika przestępczości (tab. 5), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 9 jednostkach: 4, 5, 7, 8, 9, 12, 15, 16 i 17. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr: 15 (-1,94) i 7 (-1,60). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,02 \div -0,34$, przy czym najniższe wartości odnotowano w jednostkach nr: 4 (-1,02), 17 (-0,96) i 12 (-0,87).

Rycina 8. Zestandaryzowany wskaźnik poziomu przestępczości

KAPITAŁ SPOŁECZNY I UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM

Poziom kapitału społecznego jako zjawiska bazującego na zaufaniu członków danej społeczności do siebie nawzajem, normach, wartościach, a także na zdolności do współpracy, analizowano na podstawie trzech wskaźników:

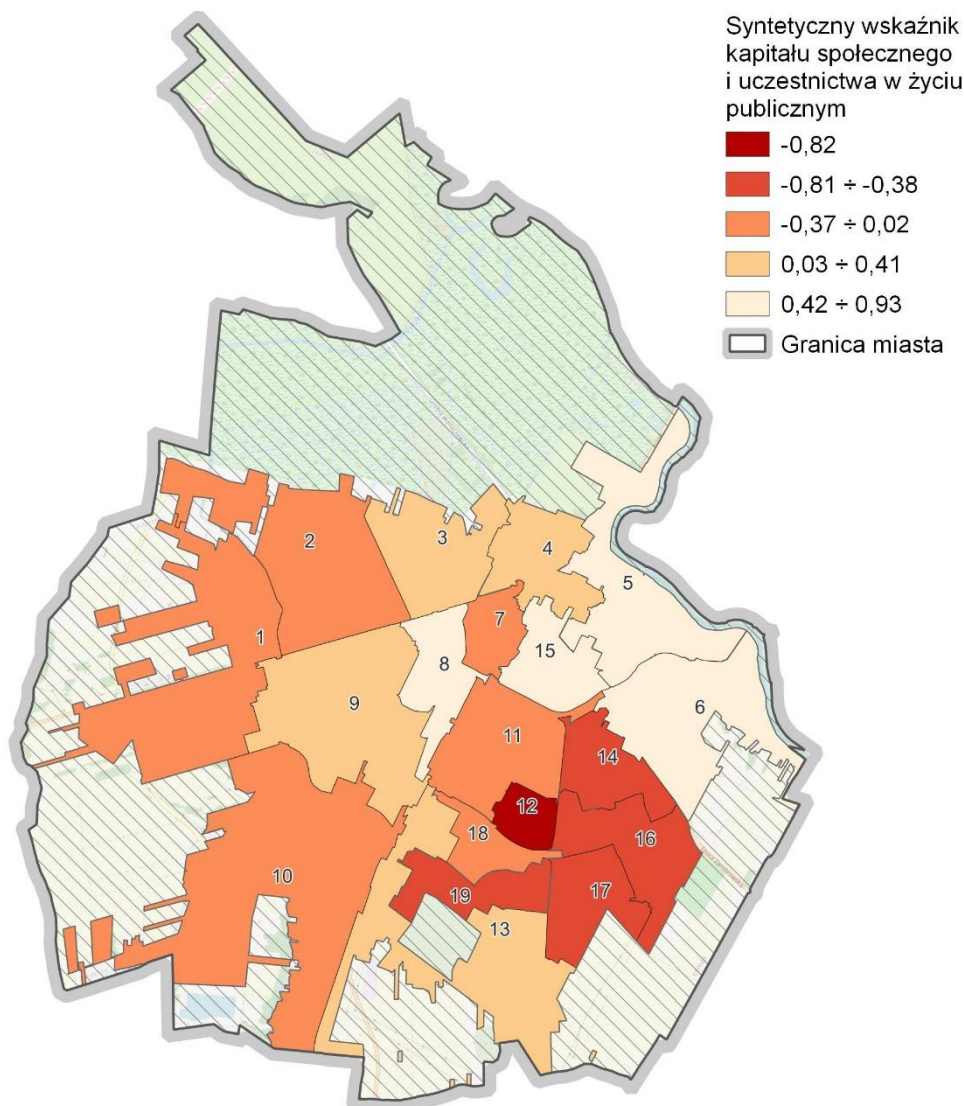
- frekwencji w I. turze wyborów prezydenckich w 2020 r.,
- liczby NGO uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy na 1000 mieszkańców;
- liczby osób zgłaszających wnioski do Budżetu Obywatelskiego w 2022 r., które przeszły ocenę formalną na 1000 mieszkańców.

Są to wskaźniki, które po uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań najpełniej oddają poziom kapitału społecznego. Na rycinie 9. przedstawiono przestrzenny rozkład ogólnego wskaźnika kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że wskaźniki charakteryzujące zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczności lokalnych są istotniejsze w analizie aktywności mieszkańców, stąd przy sumowaniu

wskaźników cząstkowych przyznano im wagi po 0,4, natomiast wskaźnikowi dotyczącemu wyborów prezydenckich – wagę 0,2.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym (tab. 5), czyli poniżej średniej dla gminy, odnotowano w 10 jednostkach, tj.: 2, 7, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18 i 19. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 12 (-0,82). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-0,62 \div -0,09$, przy czym najniższe wartości odnotowano w jednostkach nr: 14 (-0,62), 16 (-0,57) i 17 (-0,53).

Rycina 9. Zestandaryzowany wskaźnik kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym

POZIOM EDUKACJI

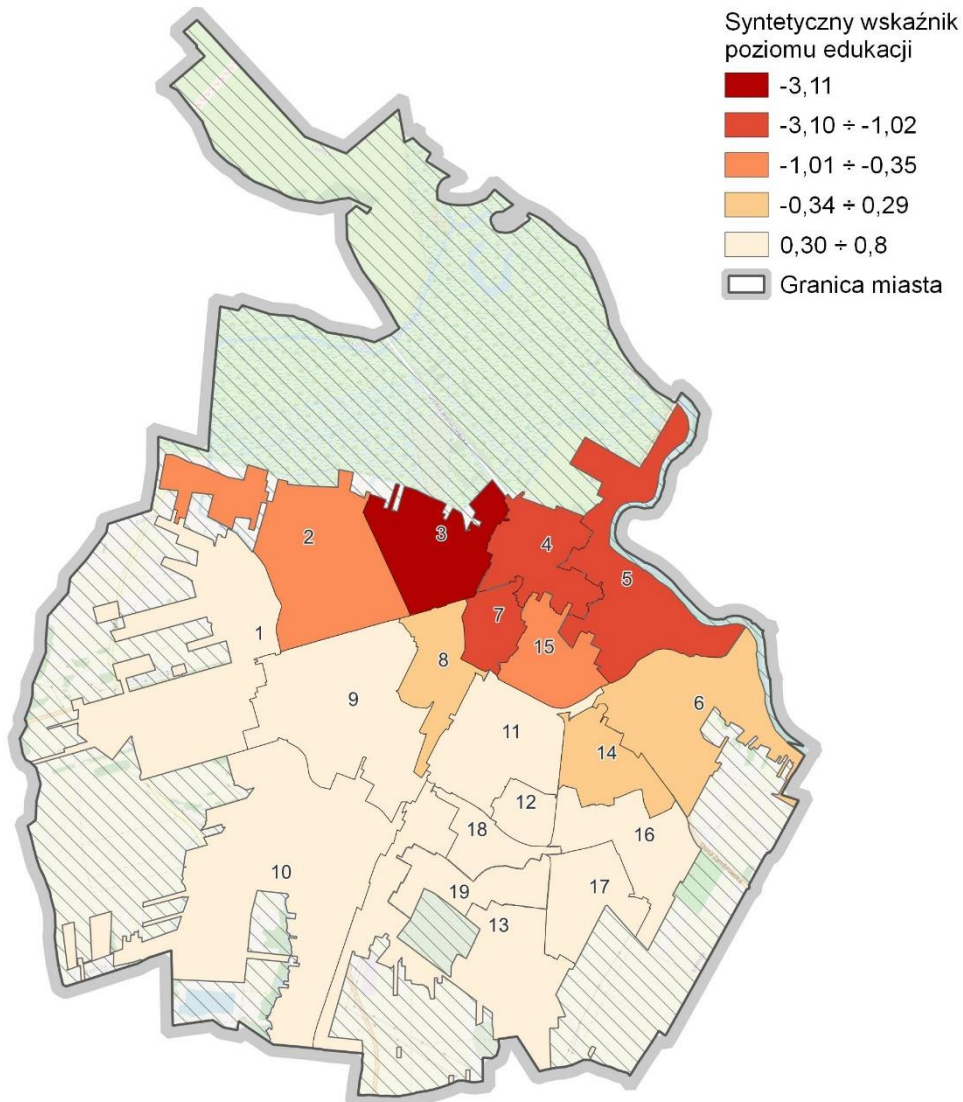
Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie trzech wskaźników:

- wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego;
- wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki;
- wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego.

Na rycinie 10. przedstawiono przestrzenny rozkład ogólnego wskaźnika poziomu edukacji. W analizie przyjęto, że wskaźniki te są równie istotne w analizie zjawiska, stąd przy sumowaniu wskaźników cząstkowych przyznano im równe wagi – po 0,33.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika poziomu edukacji (tab. 5), czyli poniżej średniej dla gminy, odnotowano w 7 jednostkach, tj.: 2, 3, 4, 5, 7, 8 i 15. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 3 (-3,11). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,02 \div -0,35$, przy czym najniższą wartość wynoszącą $-1,02$ odnotowano w trzech jednostkach: 4, 5 i 7.

Rycina 10. Zestandaryzowany wskaźnik poziomu edukacji

PODSUMOWANIE ANALIZY ZJAWISK SPOŁECZNYCH

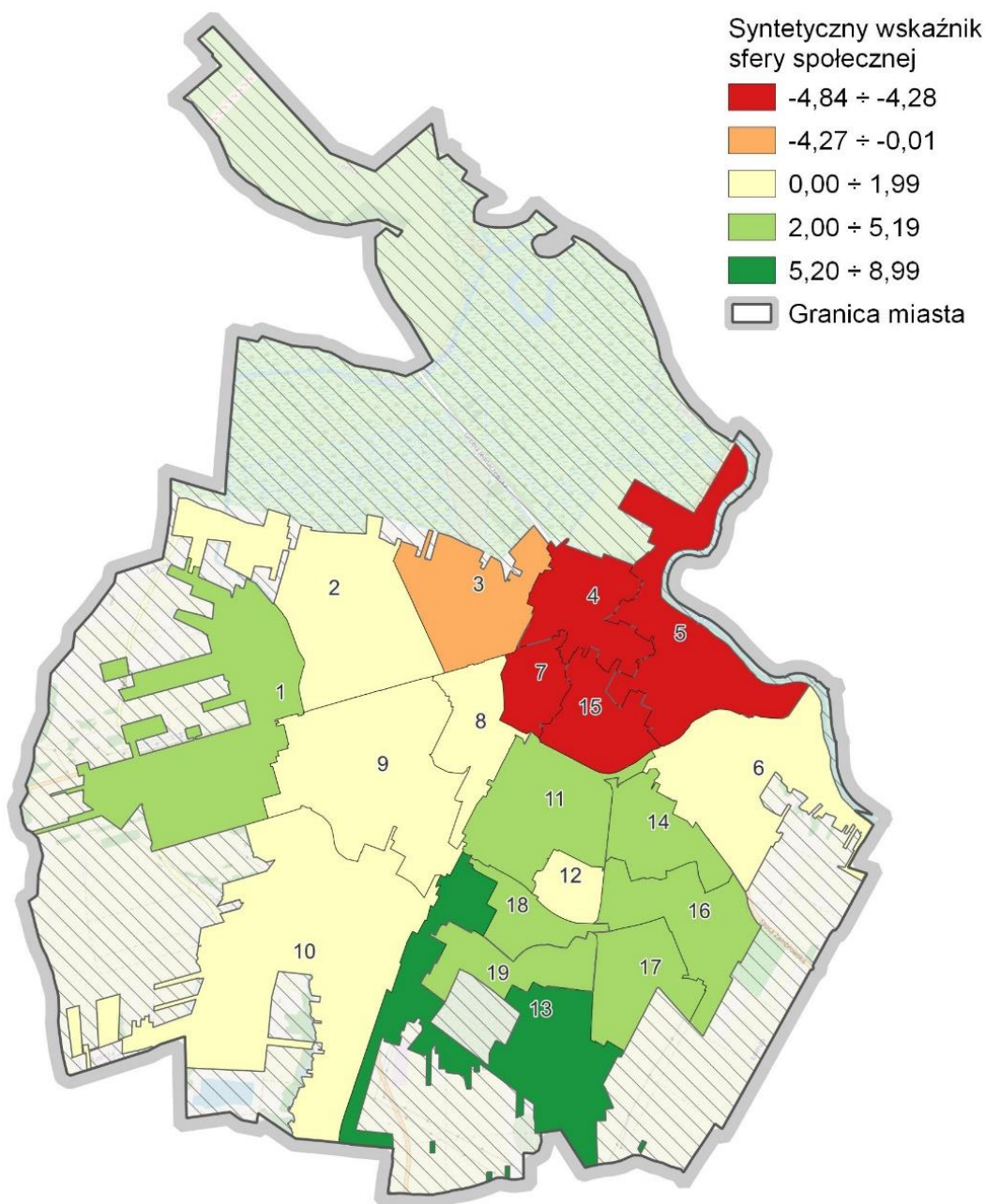
Z obszarami z kumulacją zjawisk kryzysowych mamy do czynienia w sytuacji koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Aby móc stwierdzić, że na danym terenie występuje taka sytuacja, dokonano sumowania wskaźników poszczególnych zjawisk, otrzymując syntetyczny wskaźnik społeczny (tab. 5). Wartość tego wskaźnika pozwala określić natężenie zjawisk kryzysowych na terenie danej jednostki analitycznej – im ta wartość jest mniejsza, tym większe jest natężenie zjawisk kryzysowych. W tabeli 5. czerwoną czcionką wyróżniono najniższe wartości syntetycznego wskaźnika społecznego.

Niekorzystne, najniższe wartości syntetycznego wskaźnika społecznego, które negatywnie wyróżniają się na tle pozostałych jednostek, odnotowano w jednostkach: 4, 5, 7 i 15. Ich przestrzenne rozmieszczenie (ryc. 11) wskazuje na koncentrację analizowanych zjawisk w zwartym obszarze centrum miasta. Wartość syntetycznego wskaźnika społecznego dla tych czterech jednostek kształtuje się w przedziale od -4,84 do -4,28.

Tabela 5. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników społecznych i syntetycznego wskaźnika społecznego

Jednostka	Zmiany demograficzne	Ubóstwo	Bezrobocie	Osoby ze szczególnymi potrzebami oraz problemy dzieci i młodzieży	Bezradność i zagrożenie wykluczeniem społecznym	Przestępczość	Kapitał społeczny i uczestnictwo w życiu publicznym	Poziom edukacji	Syntetyczny wskaźnik społeczny
1	0,01	0,10	1,07	1,38	-1,39	1,38	0,02	0,77	3,34
2	-0,15	0,50	0,45	-0,11	-0,13	1,00	-0,38	-0,37	0,81
3	-0,14	-0,16	0,74	1,12	-0,83	0,42	0,20	-3,11	-1,78
4	-0,49	-0,89	-0,96	-0,77	-0,05	-1,02	0,36	-1,02	-4,84
5	-0,38	-1,82	-0,39	0,77	-1,75	-0,47	0,62	-1,02	-4,45
6	0,31	0,16	-2,41	0,67	0,95	1,12	0,93	0,27	1,99
7	-0,74	-1,15	0,13	0,02	0,28	-1,60	-0,18	-1,02	-4,28
8	-0,04	0,67	0,92	1,33	-1,36	-0,34	0,67	-0,35	1,50
9	-0,46	-0,84	-1,08	1,41	0,76	-0,55	0,02	0,74	0,00
10	-0,27	-0,12	0,65	1,39	-1,34	0,69	-0,09	0,80	1,71
11	0,45	0,54	0,38	0,02	0,73	0,65	-0,13	0,59	3,24
12	0,01	0,46	0,43	1,27	0,59	-0,87	-0,82	0,56	1,63
13	2,69	1,20	0,67	1,85	0,98	0,40	0,41	0,79	8,99
14	-0,03	1,16	0,40	0,29	0,87	0,80	-0,62	0,29	3,15
15	-0,001	-0,29	-2,41	1,18	-1,48	-1,94	0,72	-0,45	-4,68
16	-0,21	1,04	0,69	1,71	1,16	-0,56	-0,57	0,54	3,80
17	0,40	0,76	0,37	1,77	0,15	-0,96	-0,53	0,54	2,50
18	-0,26	-0,07	0,25	1,21	0,66	0,13	-0,18	0,68	2,41
19	-0,70	1,39	0,09	1,12	1,23	1,72	-0,44	0,77	5,19

Rycina 11. Rozkład przestrzenny syntetycznego wskaźnika społecznego

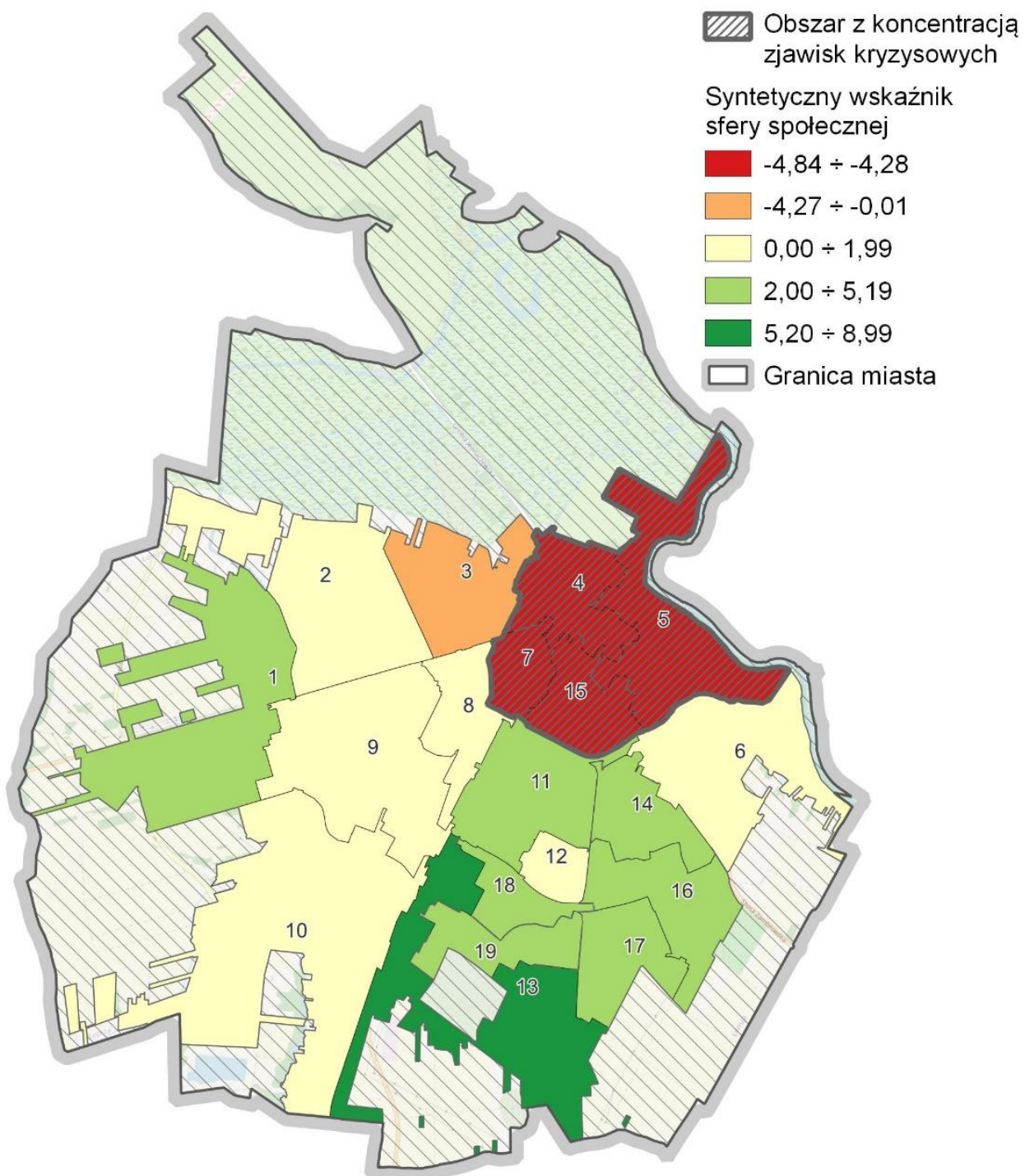
Zgodnie z treścią przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym to obszar, na którym następuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zjawisk społecznych jako obszary z koncentracją zjawisk kryzysowych należy uznać te jednostki, dla których syntetyczny wskaźnik społeczny przyjmuje najbardziej niekorzystne wartości, co świadczy o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.

W związku z powyższym obszarem miasta z kumulacją zjawisk kryzysowych w Mieście Łomża należy uznać tereny jednostek: 4, 5, 7 i 15 (tab. 6, ryc. 12).

Tabela 6. Zestawienie wartości wskaźników dla jednostek analitycznych o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych

Jednostka	Zmiany demograficzne	Ubóstwo	Bezrobocie	Osoby ze szczególnymi potrzebami oraz problemy dzieci i młodzieży	Bezradność i zagrożenie wykluczeniem społecznym	Przestępczość	Kapitał społeczny i uczestnictwo w życiu publicznym	Poziom edukacji	Syntetyczny wskaźnik społeczny	Powierzchnia [km ²]	Ludność
4	-0,49	-0,89	-0,96	-0,77	-0,05	-1,02	0,36	-1,02	-4,84	0,58	3639
5	-0,38	-1,82	-0,39	0,77	-1,75	-0,47	0,62	-1,02	-4,45	1,07	2235
7	-0,74	-1,15	0,13	0,02	0,28	-1,60	-0,18	-1,02	-4,28	0,28	2393
15	0,00	-0,29	-2,41	1,18	-1,48	-1,94	0,72	-0,45	-4,68	0,47	2188
Razem									2,4	10 455	

Rycina 12. Jednostki z kumulacją zjawisk kryzysowych

6 DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z przepisami ustawowymi, obszar gminy, na którym występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, czyli znajdujący się w stanie kryzysowym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk (art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji):

- gospodarczych, w tym niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych, w tym przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska lub
- przestrzenno-funkcjonalnych, w tym niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych, w tym degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE

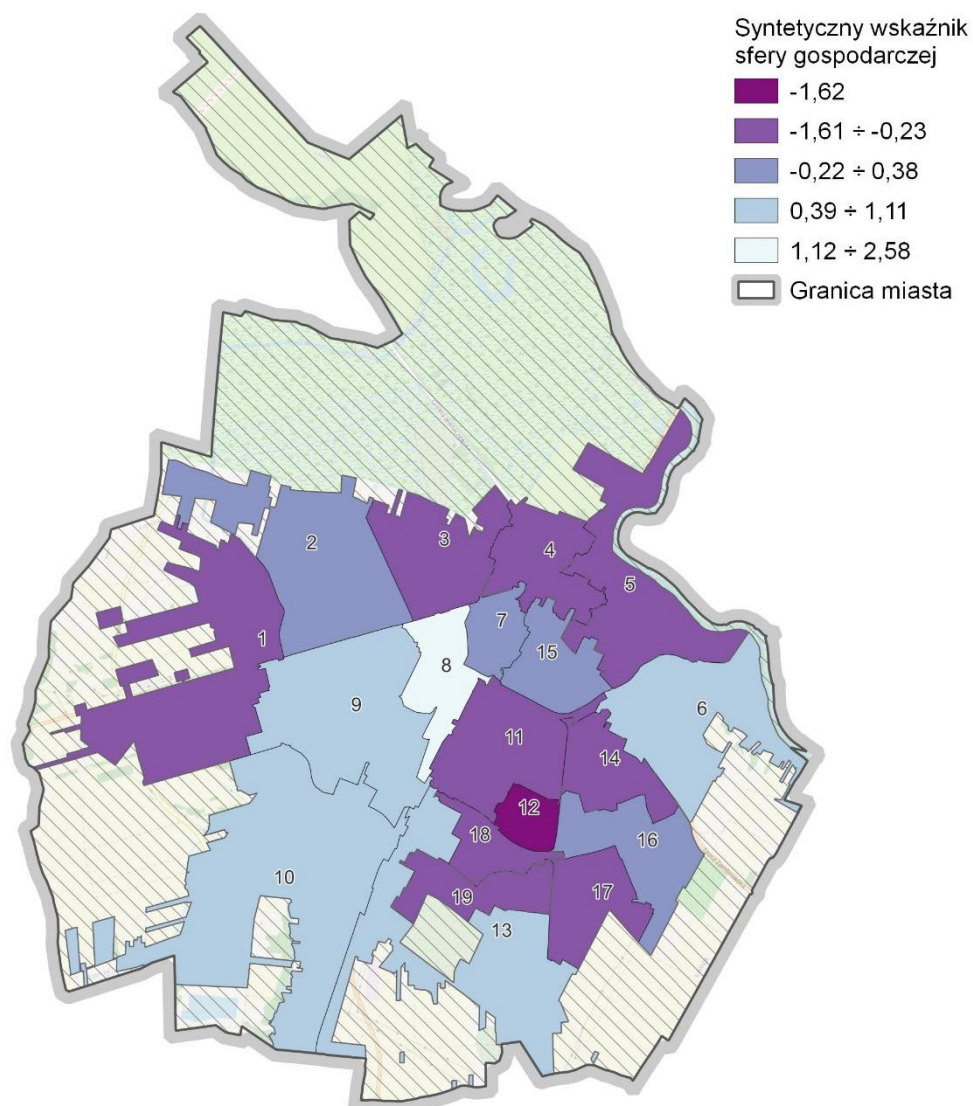
Negatywne zjawiska w sferze gospodarczej analizowano na podstawie trzech wskaźników częściowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 7), tj.:

- liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca siedziby działalności na 1000 mieszkańców,
- liczby podmiotów składających CIT-8 na 1000 mieszkańców,
- stosunku podmiotów gospodarczych wykreślonych z CEIDG w latach 2016-2022 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%].

W pracach analitycznych przyjęto, że negatywne zjawiska gospodarcze w większym stopniu oddają wskaźniki dotyczące słabej kondycji przedsiębiorstw. Z tego powodu przy sumowaniu częściowych wskaźników gospodarczych, wskaźnikowi dotyczącemu wyrejestrowanych podmiotów w latach 2016-2022 przyznano wagę po 0,4, zaś pozostałym – wagi po 0,3. Na rycinie 13. przedstawiono przestrzenny rozkład syntetycznego wskaźnika gospodarczego dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników częściowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery gospodarczej (tab. 8), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano w 11 jednostkach, tj.: 1, 3, 4, 5, 11, 12, 14, 16, 17, 18 i 19. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 12 (-1,62). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-0,64 \div -0,23$, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek nr: 5 (-0,64), 3 (-0,64) i 17 (-0,62).

Rycina 13. Syntetyczny wskaźnik gospodarczy

NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

Negatywne zjawiska w sferze środowiskowej analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 7), tj.:

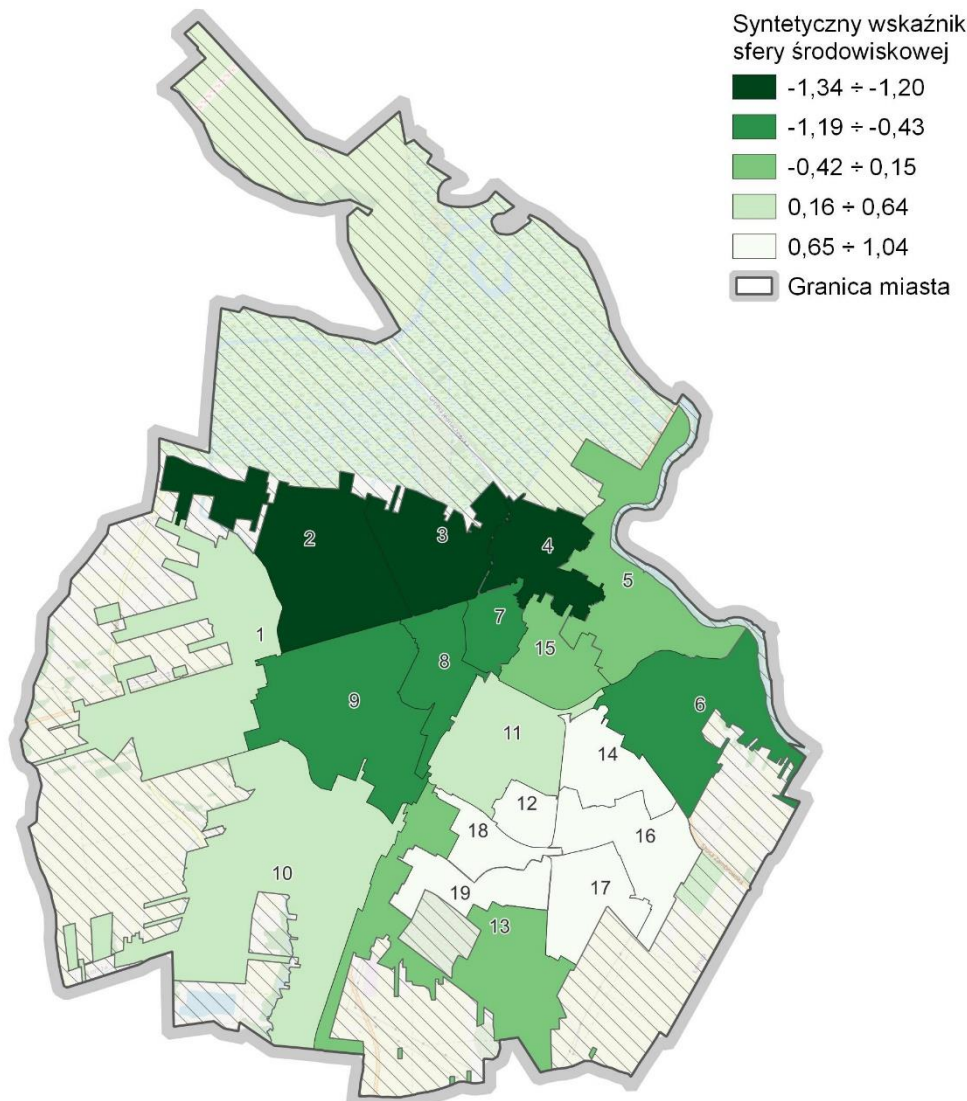
- ilości substancji niebezpiecznych zawierających azbest [kg/ km²],
- liczby osób narażonych na hałas na 1000 mieszkańców,
- liczby źródeł ciepła (kocioł, piec, trzon kuchenny, kominek) na paliwo stałe / 1 km².

W analizie przyjęto, że ze względu na skalę występowania danych zjawisk, negatywne zjawiska środowiskowe w większym stopniu oddają wskaźniki dotyczące ilości występującego azbestu oraz źródeł niskiej emisji i z tego powodu przy sumowaniu wskaźników cząstkowych przyznano im wagi po 0,4, zaś wskaźnikowi określającemu liczbę osób narażonych na hałas komunikacyjny – wagę 0,3. Na rycinie 14. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika środowiskowego dla jednostek analitycznych obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników cząstkowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery środowiskowej (tab. 8), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 9 jednostkach: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 15. Najniższą wartość wskaźnika

odnotowano w jednostce nr 4 (-1,34), natomiast w przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,30 \div -0,03$, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek nr: 3 (-1,30) i 2 (-1,20).

Rycina 14. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy

NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

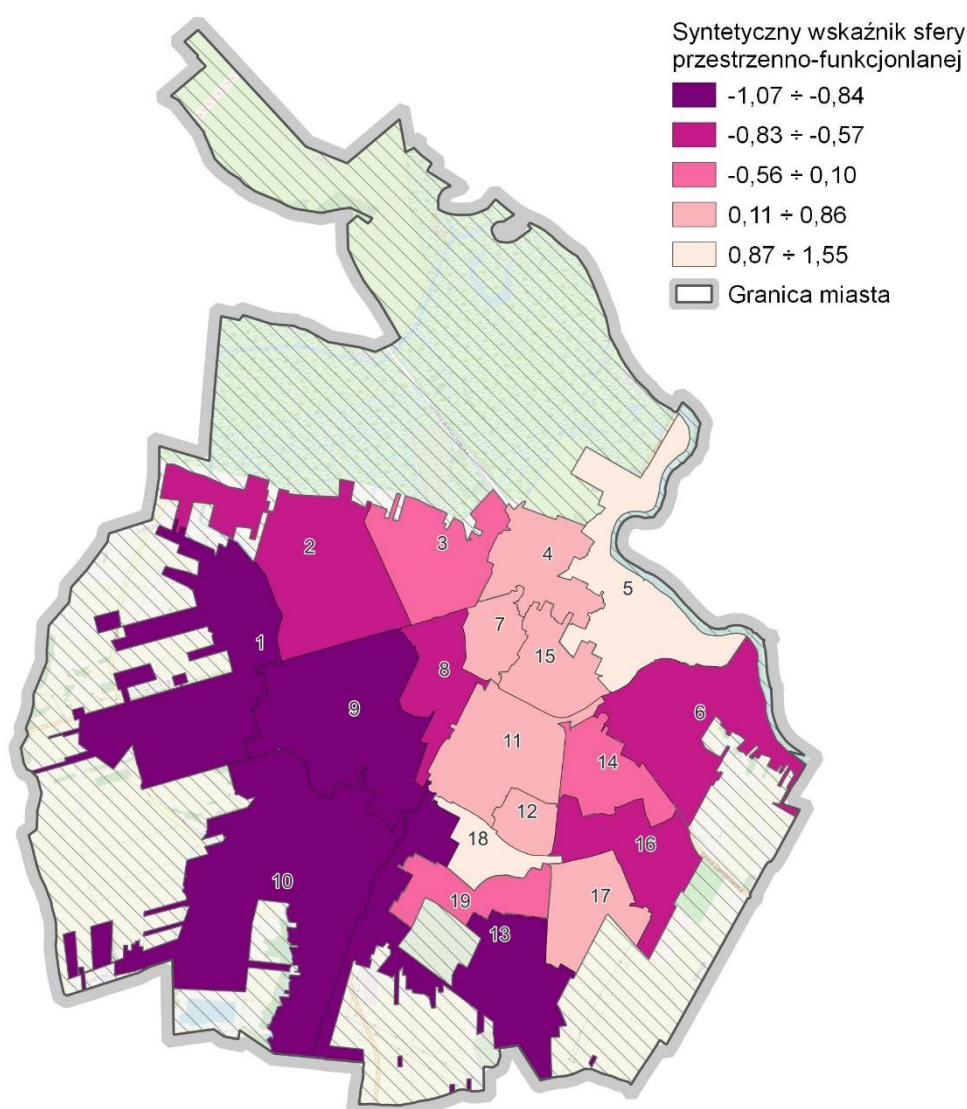
Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 7), tj.:

- powierzchni terenów przestrzeni publicznych (placze, place zabaw, parki, przestrzenie ogólnie dostępne) na 1000 mieszkańców,
- dostępności publicznych przedszkoli i szkół podstawowych - udział powierzchni terenów poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola i/lub szkoły podstawowej w powierzchni jednostki,
- dostępności placówek podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) - udział powierzchni terenów poza izochroną 15 min dojazdu do POZ w powierzchni jednostki.

W analizie przyjęto, że negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w większym stopniu oddaje wskaźnik dotyczący dostępności terenów przestrzeni publicznych. Z tego powodu przy sumowaniu cząstkowych wskaźników przestrzenno-funkcjonalnych, wskaźnikowi temu przypisano wagę 0,4, zaś wskaźnikom dotyczącym dostępności przedszkoli i szkół oraz POZ – wagi po 0,3. Na rycinie 15. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika przestrzenno-funkcjonalnego dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników cząstkowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery przestrzenno-funkcjonalnej (tab. 8), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano w 10 jednostkach: 1, 2, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 16 i 19. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 10 (-1,07). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-0,96 \div -0,28$, przy czym najniższe wartości dotyczą jednostek: 13 (-0,96), 9 (-0,91) i 1 (-0,84).

Rycina 15. Syntetyczny wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny

NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE

Negatywne zjawiska w sferze technicznej analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 7), tj.:

- udziału liczby mieszkań komunalnych bez c.o. i c.w.u. w liczbie mieszkań komunalnych,
- udziału liczby mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub WC w liczbie mieszkań komunalnych,
- liczby budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami / 1 km².

Na obraz negatywnych zjawisk w sferze technicznej największy wpływ mają wskaźniki dotyczące stanu technicznego i wyposażenia mieszkań komunalnych. Przy sumowaniu cząstkowych wskaźników technicznych, wskaźnikom charakteryzującym stan techniczny i wyposażenie mieszkań komunalnych przypisano wagi po 0,4, zaś wskaźnikowi dotyczącemu liczby budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – wagę 0,2. Na rycinie 16. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika technicznego, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników cząstkowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery technicznej (tab. 8), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano w 7 jednostkach, tj.: 1, 4, 5, 7, 11, 13 i 15. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 13 (-1,51). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach -0,74 ÷ -0,16, przy czym najniższe wartości dotyczą dwóch jednostek: 7 (-0,74) i 4 (-0,46).

Rycina 16. Syntetyczny wskaźnik techniczny

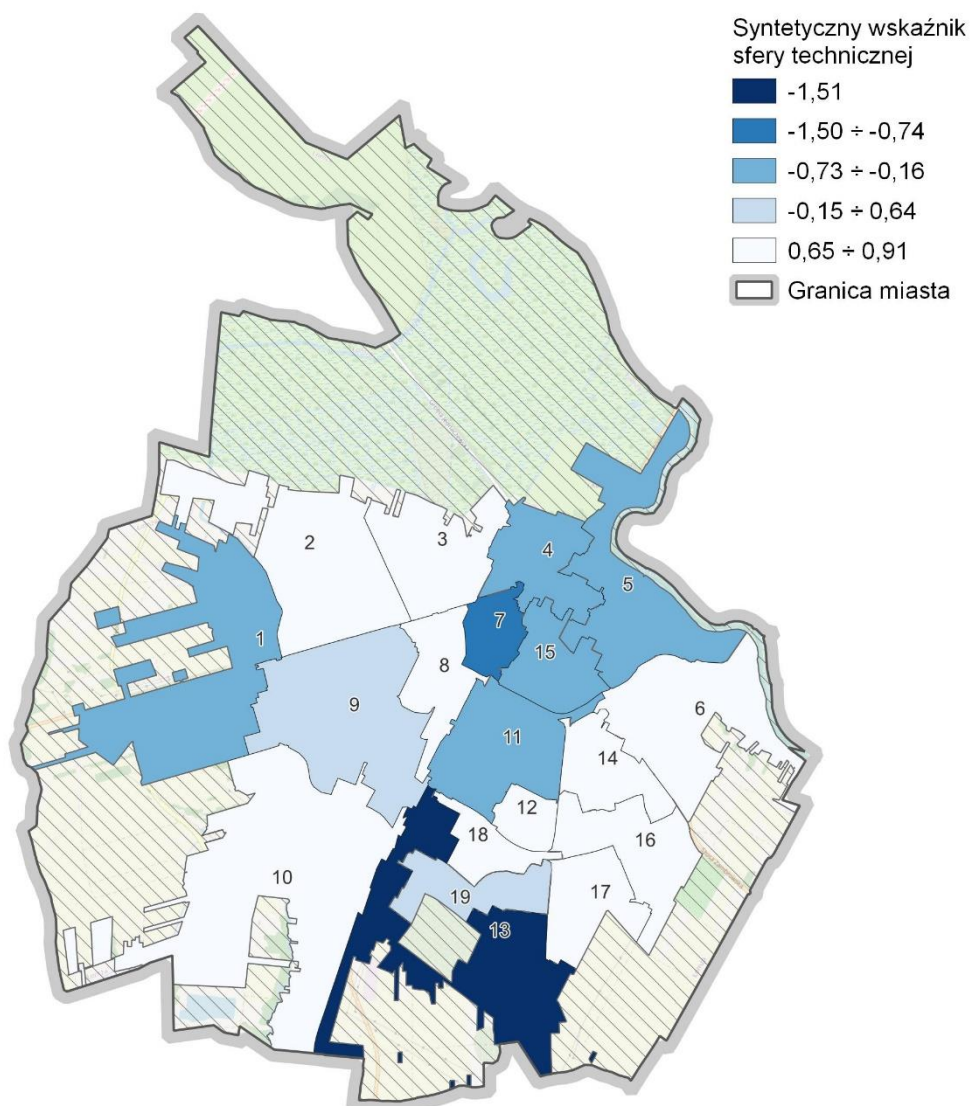

Tabela 7. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Jednostka	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca siedziby działalności / 1000 mieszk.			Liczba podmiotów składających CIT-8 / 1000 mieszk.			Stosunek podmiotów gosp. wykreślonych w latach 2016-2022 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%]			Ilość odpadów niebezpiecznych zawierających azbest [kg/ km ²]			Liczba osób narażonych na hałas / 1000 mieszk.			Liczba źródeł ciepła (kocioł, piec, trzon kuchenny, kominiek na paliwo stałe / 1 km ²)			Powierzchnia terenów przestrzeni publicznych - place, place zabaw, parki, przestrzenie ogólnie dostępne / 1000 mieszk.			Stosunek terenów poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola i/lub szkoły podst. do pow. jednostki [%]			Stosunek terenów poza izochroną 15 min dojazdu do POZ do pow. jednostki [%]			Stosunek liczby mieszkań komunalnych bez c.o. i c.w.u. do liczby mieszkań komunalnych [%]			Stosunek liczby mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub wc do liczby mieszkań komunalnych [%]			Liczba budynków użyteczności publ. niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami / 1 km ²		
	Sfera	gospodarcza			środowiskowa			przestrzenno-funkcjonalna			techniczna																									
1	57,54	13,16	73,20	75075,65	7,90	152,98	4270,62	87,21	100,00	100,00	0,00	1,12																								
2	69,36	10,89	62,78	163783,69	28,93	413,87	3449,77	73,68	99,95	-	-	1,37																								
3	61,85	8,48	90,32	158226,69	11,97	488,38	18833,19	49,14	81,99	-	-	1,31																								
4	64,58	20,34	86,81	311760,16	33,25	193,86	10677,21	29,39	29,39	48,28	24,14	15,44																								
5	41,61	20,13	89,25	112619,72	13,42	196,24	93509,11	61,89	63,38	72,00	20,00	5,63																								
6	103,94	2,19	54,74	105427,61	50,33	249,64	2180,04	77,96	82,60	0,00	0,00	0,81																								
7	66,86	19,64	63,13	117443,55	112,83	83,76	25750,22	38,13	47,45	60,00	28,33	18,21																								
8	213,97	126,30	50,69	61144,52	133,73	273,69	0,00	78,35	83,00	0,00	0,00	0,00																								
9	106,43	43,22	49,24	176784,05	28,09	257,03	162,69	87,32	99,34	26,32	0,00	0,00																								
10	87,85	56,65	58,88	73745,19	0,00	75,87	325,36	100,00	100,00	-	-	0,75																								
11	56,61	7,97	74,55	47096,47	6,95	70,99	18230,30	37,17	45,49	100,00	0,00	4,65																								
12	23,96	0,52	118,48	0,00	0,00	0,00	25114,13	35,00	39,60	-	-	4,75																								
13	103,13	23,26	31,37	91434,22	22,24	117,30	0,00	95,76	94,48	100,00	100,00	0,00																								
14	33,52	1,51	72,47	0,00	0,00	2,15	1039,24	53,79	91,94	-	-	4,30																								
15	75,87	24,68	68,07	48008,90	35,19	211,82	8327,71	21,86	45,92	70,00	0,00	10,59																								
16	54,22	8,50	69,12	7580,43	0,00	67,58	0,00	72,54	91,41	-	-	0,00																								
17	41,54	3,45	80,38	0,00	0,00	9,76	605,96	41,95	20,92	-	-	0,00																								
18	41,97	3,32	69,49	64039,07	0,00	24,42	26753,73	19,60	35,33	0,00	0,00	0,00																								
19	39,92	7,03	71,20	0,00	0,00	48,99	69,97	52,04	81,32	-	-	14,00																								

Niekorzystne, ujemne wartości zestandaryzowanego, syntetycznego wskaźnika w poszczególnych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (wyróżnione w tabeli 8. pogrubioną czerwoną czcionką), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano łącznie we wszystkich jednostkach. W przypadku czterech jednostek – 10, 12, 17 i 18 mamy do czynienia z sytuacją występowania ujemnego wskaźnika syntetycznego tylko w jednej z czterech sfer. W przypadku jednostki nr 10 jest to sfera przestrzenno-funkcjonalna, natomiast w przypadku jednostek nr: 12, 17 i 18 – sfera gospodarcza.

Tabela 8. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Oznaczenie	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
1	-0,25	0,15	-0,84	-0,16
2	0,05	-1,20	-0,69	0,87
3	-0,64	-1,30	0,10	0,87
4	-0,42	-1,34	0,78	-0,46
5	-0,64	-0,20	1,55	-0,31
6	0,38	-0,52	-0,57	0,88
7	0,11	-0,43	0,75	-0,74
8	2,58	-0,82	-0,62	0,91
9	0,95	-0,80	-0,91	0,64
10	0,75	0,43	-1,07	0,89
11	-0,34	0,55	0,64	-0,28
12	-1,62	1,04	0,86	0,75
13	1,11	0,10	-0,96	-1,51
14	-0,53	1,03	-0,40	0,76
15	0,12	-0,03	0,64	-0,18
16	-0,23	0,80	-0,64	0,91
17	-0,62	1,01	0,53	0,91
18	-0,38	0,64	1,13	0,91
19	-0,39	0,90	-0,28	0,42

OBZAR ZDEGRADOWANY

Wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego dokonano na podstawie delimitacji jednostek z kumulacją zjawisk kryzysowych oraz wartości zestandaryzowanych wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Jako obszar zdegradowany wskazano te jednostki, w których zidentyfikowano kumulację zjawisk kryzysowych w sferze społecznej (4, 5, 7 i 15) i ujemne wartości zestandaryzowanego wskaźnika syntetycznego w przynajmniej jednej z pozostałych czterech sfer.

W związku z powyższym jako obszar zdegradowany miasta Łomża wskazuje się tereny jednostek nr: 4, 5, 7 i 15 (tab. 9, ryc. 17).

Rycina 17. Granice obszaru zdegradowanego

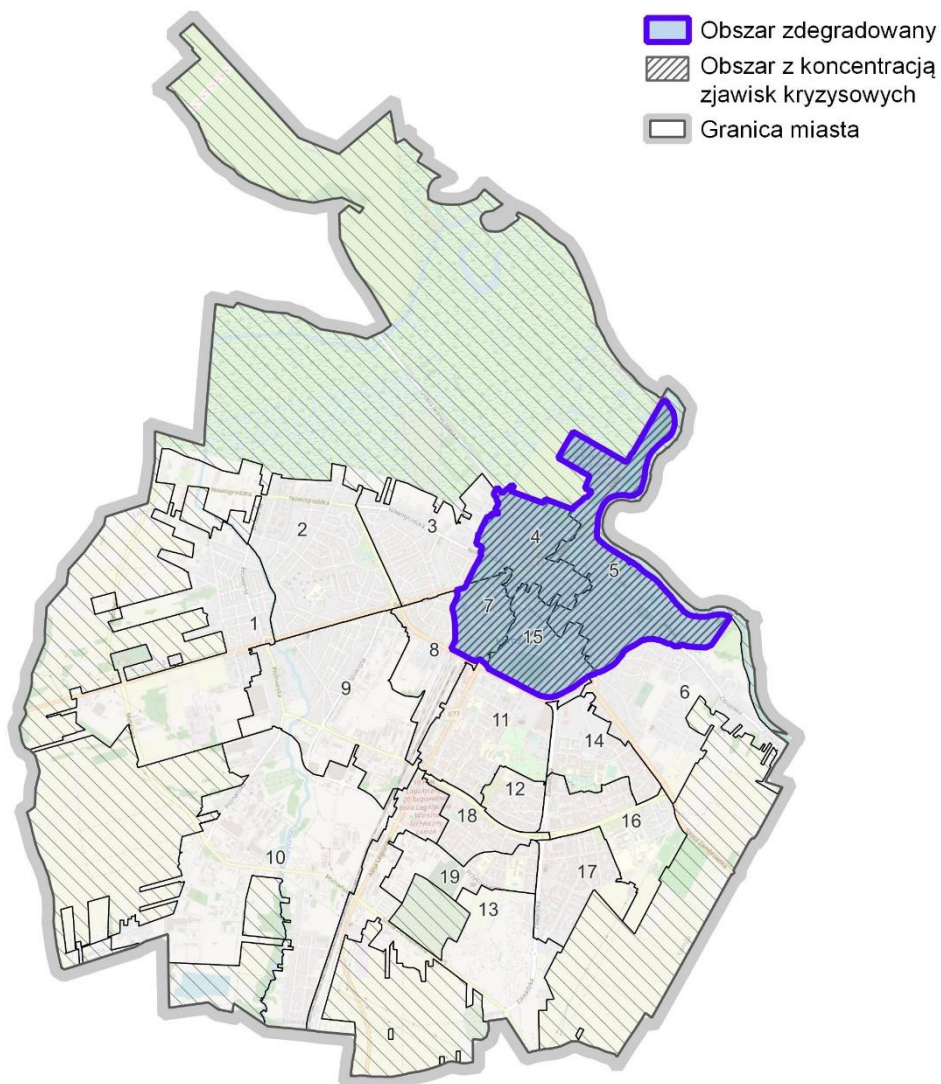

Tabela 9. Zestawienie danych dla obszaru zdegradowanego

Jednostka	Syntetyczny wskaźnik społeczny	Syntetyczny wskaźnik sfery gospodarczej	Syntetyczny wskaźnik sfery środowiskowej	Syntetyczny wskaźnik sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Syntetyczny wskaźnik sfery technicznej	Powierzchnia [km ²]	Ludność [osoby]
4	-4,84	-0,42	-1,34	0,78	-0,46	0,58	3639
5	-4,45	-0,64	-0,20	1,55	-0,31	1,07	2235
7	-4,28	0,11	-0,43	0,75	-0,74	0,28	2393
15	-4,68	0,12	-0,03	0,64	-0,18	0,47	2188
Razem						2,40 (7%)	10 455 (18%)

7 WYZNACZENIE (DELIMITACJA) OBSZARU REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji, jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar gminy obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który:

- cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej (rozd. 5) oraz w jednej z pozostałych sfer, tj.: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej (rozd. 6),
- posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację,
- nie przekracza obszarowo 20% powierzchni gminy,
- jest zamieszkiwany przez max 30% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

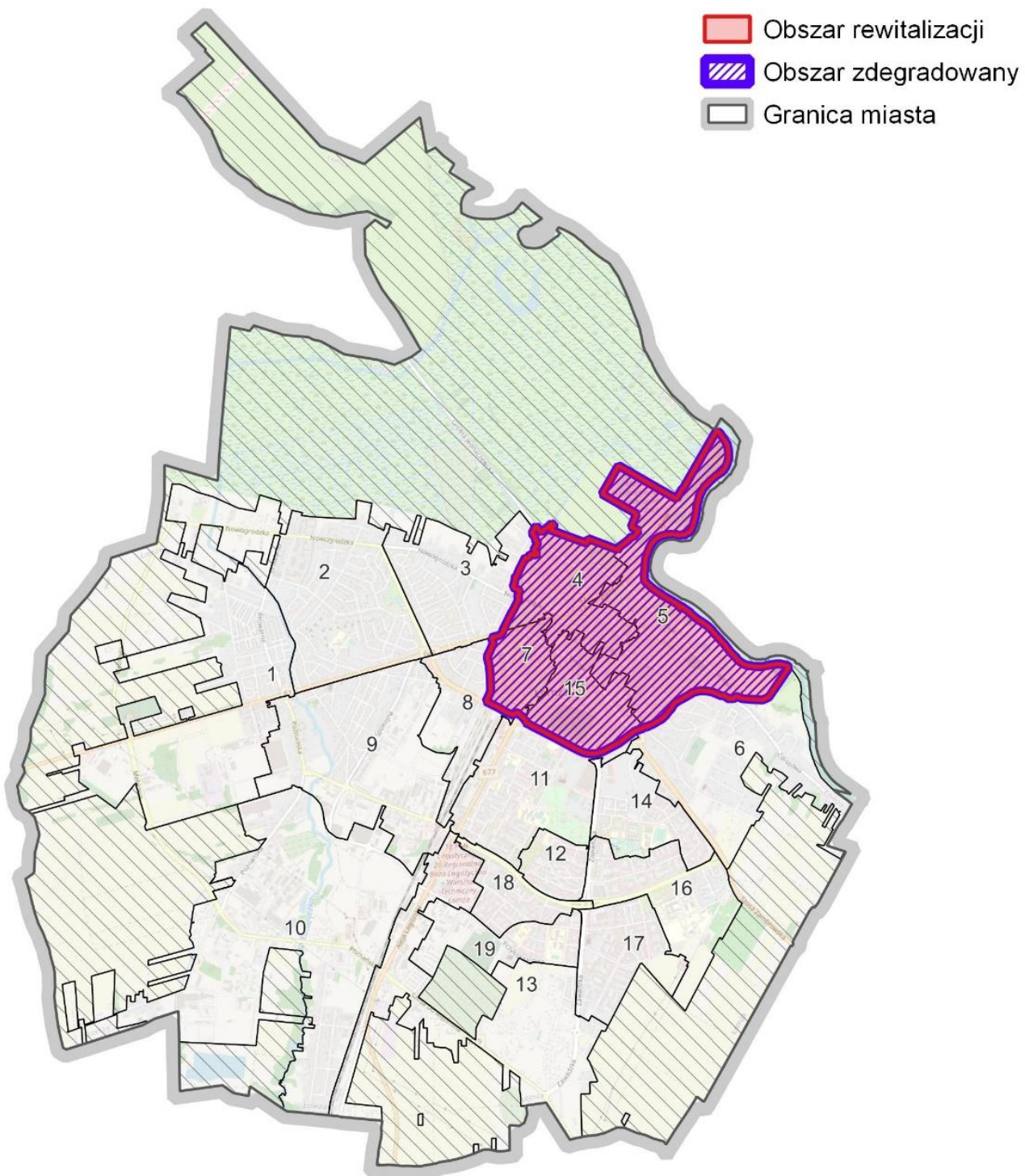
W procesie delimitacyjnym, jako obszar zdegradowany wskazano obszar składający się z jednostek: 4, 5, 7 i 15 (tab. 9, ryc. 17). Tak określony obszar zdegradowany obejmuje 7% powierzchni ogólnej miasta i zamieszkuje go łącznie 18% ogólnej liczby mieszkańców (wg stanu na 13.12.2022 r.). Uwzględniając kryteria ustawowe – ludnościowe i powierzchniowe, możliwym jest wskazanie całego obszaru zdegradowanego, jako obszaru rewitalizacji.

W związku z powyższym, jako obszar rewitalizacji wyznacza się tereny jednostek: 4, 5, 7 i 15 (tab. 10, ryc. 18).

Tabela 10. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji

Oznaczenie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności
Miasto	32,69	56 758
Obszar zdegradowany	2,40 (7%)	10 455 (18%)
Obszar rewitalizacji	2,40 (7%)	10 455 (18%)

Rycina 18. Delimitacja obszaru rewitalizacji

SPIS RYCIN

Rycina 1. Podział miasta na jednostki analityczne w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023	4
Rycina 2. Podział obszaru miasta na jednostki analityczne	6
Rycina 3. Zestandaryzowany wskaźnik demograficzny	16
Rycina 4. Zestandaryzowany wskaźnik ubóstwa	17
Rycina 5. Zestandaryzowany wskaźnik bezrobocia	18
Rycina 6. Zestandaryzowany wskaźnik liczby osób ze szczególnymi potrzebami oraz problemów dzieci i młodzieży	20
Rycina 7. Zestandaryzowany wskaźnik bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym	21
Rycina 8. Zestandaryzowany wskaźnik poziomu przestępczości	22
Rycina 9. Zestandaryzowany wskaźnik kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym	23
Rycina 10. Zestandaryzowany wskaźnik poziomu edukacji	24
Rycina 11. Rozkład przestrzenny syntetycznego wskaźnika społecznego	27
Rycina 12. Jednostki z kumulacją zjawisk kryzysowych	29
Rycina 13. Syntetyczny wskaźnik gospodarczy	31
Rycina 14. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy	32
Rycina 15. Syntetyczny wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny	33
Rycina 16. Syntetyczny wskaźnik techniczny	35
Rycina 17. Granice obszaru zdegradowanego	38
Rycina 18. Delimitacja obszaru rewitalizacji	40

SPIS TABEL

Tabela 1. Jednostki analityczne - zestawienie	6
Tabela 2. Zestawienie danych analitycznych	8
Tabela 3. Lista wskaźników	10
Tabela 4. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfery społecznej	14
Tabela 5. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników społecznych i syntetycznego wskaźnika społecznego	26
Tabela 6. Zestawienie wartości wskaźników dla jednostek analitycznych o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych	28
Tabela 7. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	36
Tabela 8. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	37
Tabela 9. Zestawienie danych dla obszaru zdegradowanego	38
Tabela 10. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji	39